

OCENA
STANU SANITARNEGO
POWIATU RAWSKIEGO
za 2022 rok

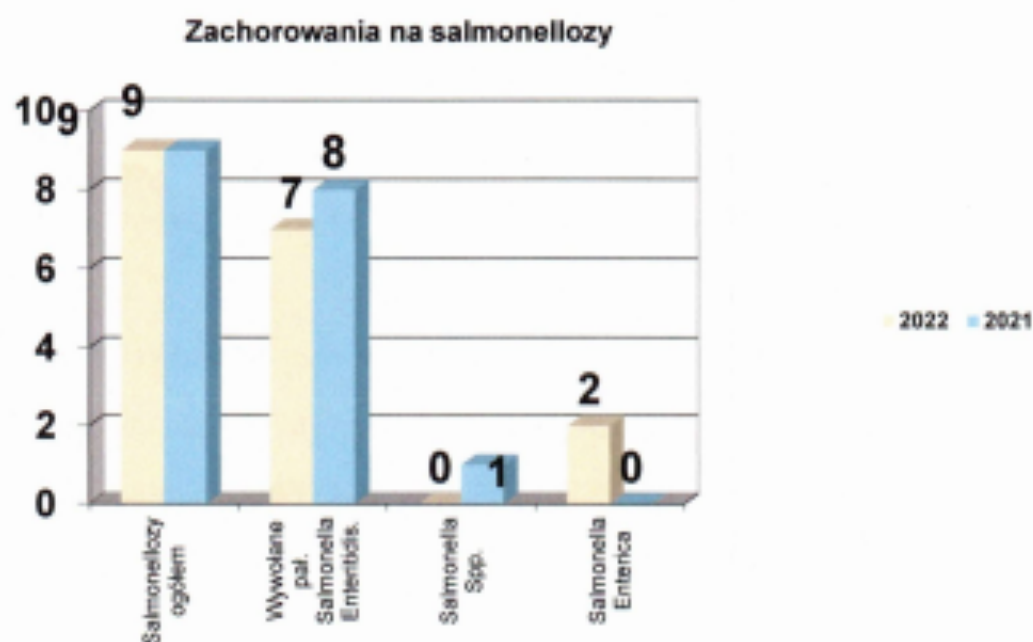
I. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ POWIATU RAWSKIEGO ZA 2022r.

Sytuacja epidemiologiczna powiatu rawskiego w 2022 roku, w zakresie chorób zakaźnych była zróżnicowana w zależności od rejestrowanych jednostek chorobowych w porównaniu z rokiem 2021. W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na wirus grypy typu a oraz typu b, wirusowe i bakteryjne zatrucia pokarmowe oraz ospę wietrzną. Analizując pozostałe jednostki chorobowe zachorowalność utrzymywała się na poziomie porównywalnym z rokiem 2021.

1. Choroby szerzące się drogą pokarmową – Salmonelloza

W analizowanym okresie sprawozdawczym zarejestrowano **9 przypadków** zachorowań na bakteryjne zatrucia pokarmowe wywołane pał. Salmonella (wsp. zap. 19,3), dokładnie tyle samo co w roku 2021. Wszystkie zachorowania na salmonellozę wystąpiły w środowisku domowym i dotyczyły dzieci w przedziale wiekowym:

- do lat 3 – 7 dzieci
- od 4 lat – 11 lat – 2 dzieci.

2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W roku 2022 zarejestrowano:

- **21 przypadków** bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile* (wsp. zap. 45,0). Wszystkie przypadki były hospitalizowane i dotyczyły osób dorosłych w przedziale wiekowym 39-80 lat (w 2021r. - **15 przypadków** wsp. zap 31,1);
- **64 przypadki** zachorowań z rozpoznaniem biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (wsp. zap. 137,4), w tym **22 przypadki** wśród dzieci do lat 2 (w 2021r. **53** przypadków wsp. zap. 110).

3. Wirusowe zakażenia jelitowe

W roku 2022 zarejestrowano:

- **64 przypadki** wirusowych zakażeń jelitowych, (wsp. zap. 137,4) (w 2021r. 18 przypadków wsp. zap. 37,4), - w tym **22** przypadki wśród dzieci do lat 2.

4. Choroby wieku dziecięcego

W odniesieniu do zachorowań na choroby wieku dziecięcego w roku 2022 w porównaniu z rokiem 2021 odnotowano:

- **37,7 % wzrost** zachorowań na ospę wietrzną (2022r. - **191 przypadków** zachorowań (wsp. zap. 410) 2021r. - **119 przypadków** (wsp. zap. 247,1);
- **83,3 % wzrost** zachorowań na szkarlatynę (2021r. **6** przypadków zachorowania wsp. zap 12,9; 2021r. - **1** przypadek wsp. zap. 2,10) .

Nie zarejestrowano natomiast żadnych innych przypadków zachorowań na choroby wieku dziecięcego t.j. poliomyelitis, ostre porażenie wiotkie do lat 14, różyczkę, świnkę, krztusiec, ospę prawdziwą.

5. Choroby przenoszone drogą płciową

W odniesieniu do zachorowań przenoszonych drogą płciową odnotowano **pojedynczy przypadek rzeżączki**, natomiast w roku 2021, odnotowano 1 przypadek kiły oraz 1 przypadek rzeżączki.

Ponadto zarejestrowano **13 przypadków nowo wykrytych zakażeń HIV** (w roku 2021 odnotowano 2 przypadki) oraz 2 przypadki zachorowań na AIDS - jednostka chorobowa nie rejestrowana w roku ubiegłym.

Wyraźny wzrost zachorowań na HIV/AIDS jest związany z trwającym konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy, gdyż 87% wykazanych przypadków HIV/AIDS dotyczy Uchodźców z Ukrainy.

6. Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2022 roku zgłoszono 4152 **przypadków** zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę tj. o 1372 **przypadków** zachorowań więcej niż w roku 2021, w którym to zarejestrowano **2780 przypadków**.

W poszczególnych przedziałach wiekowych przedstawia się to następująco:

- dzieci do lat 4 – **1151 przypadków** zachorowań (2021r. – **680** zachorowań),
- od 5 do 14 lat – **1182 przypadków** zachorowań, (2021r. – **827** zachorowań),
- od 15 do 64 lat – **1441 przypadków** zachorowań, (2021r. – **943** zachorowań),
- powyżej 65 lat – **378 przypadków** zachorowań, (2021r. – **330** zachorowań).

Należy nadmienić, że znaczący wzrost zachorowań na gripę i zachorowania grypopodobne może wynikać z zaprzestania ogólnego testowania w kierunku SARS CoV-2.

7. Zachorowania na choroby odzwierzęce

W 2022 r. odnotowano **17 przypadków** zachorowań na boreliozę (wsp. zap. 36,3), w 2021r. zarejestrowano – **7 przypadków** zachorowań (wsp. zap. 14,5). Zgłoszone przypadki dotyczyły: **4** kobiet z terenu wiejskiego, w tym dwoje dzieci, **3** kobiet z miasta, **3** mężczyzn z terenu wiejskiego i **7** mężczyzn z miasta.

8. Styczność i narażenie na wściekliznę

W 2022 roku zarejestrowano **46 przypadków** pokąsań ludzi przez zwierzęta (wsp. zap. 98,7), tj. o **18 przypadków** mniej niż w roku 2021, w którym to zarejestrowano **64 przypadków** (wsp. zap. 132,9).

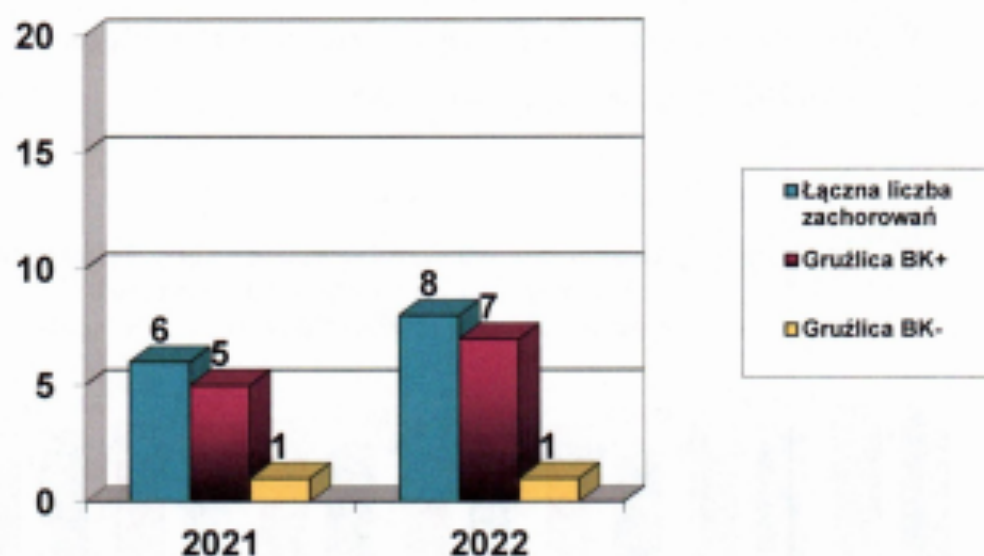
Szczepieniom p/wściekliznie poddano **9 osób** tj. o **2 przypadki** więcej niż w roku 2021r., w którym poddano **7 osób**. Decyzję o podjęciu szczepień podejmowali lekarze chorób zakaźnych u osób pokąsanych przez zwierzęta, u których nie można było wykluczyć wścieklizny w badaniach przyżyciowych zwierząt bądź też takich badań nie można było wykonać. Rejestrowane przypadki szczepione głównie dotyczyły pokąsań ludzi przez zwierzęta domowe – **8 przypadków**. Natomiast **1 przypadek** dotyczył pogryzienia przez zwierzę dzikie - wiewiórkę.

9. Gruźlica

W 2022 roku w powiecie rawskim zarejestrowano **8 przypadków** zachorowań na **gruźlicę** (wsp. zap. 17,7) to jest o **2 przypadki** więcej niż w roku 2021 (**6 przypadków** wsp. zap. 14,4).

Zachorowania dotyczyły **8 osób** dorosłych powyżej 40 r.ż., w tym: **1** kobiety z miasta, **1** mężczyzny z miasta, **5** mężczyzn z terenu wiejskiego i **1** mężczyzny - bezdomnego.

Zachorowania na gruźlicę

Zachorowania na SARS CoV-2

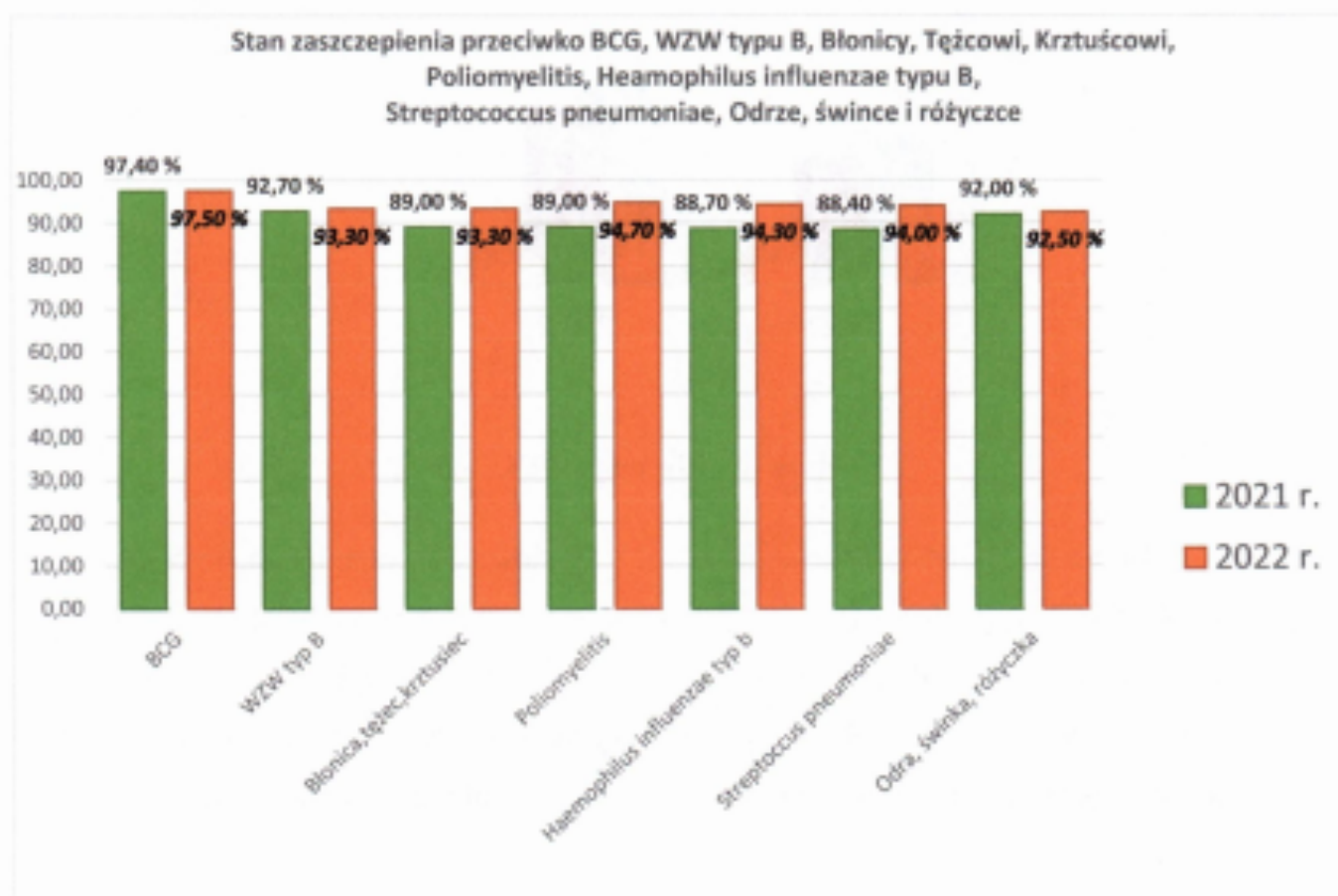
Na terenie powiatu rawskiego w 2022r. ponownie wystąpiły zachorowania na chorobę **COVID-19** stanowiącą szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności .

Odnotowano **20% spadek zachorowań** na SARS CoV-2/COVID-19 potwierdzonych genetycznym testem PT-PCR jak i testem antygenowym, dane liczbowe dotyczące ww. zakażeń dostępne są na stronie internetowej www.gov.pl/web/koronawirus .

ANALIZA WYKONAWSTWA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Na podstawie posiadanych danych od świadczeniodawców t.j. rocznego sprawozdania ze szczepień ochronnych dokonano analizy stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie rawskim, która wykazała, że w 2022 roku wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym przebiegało prawidłowo i wyniosło **94,2%**, odpowiednio w roku 2021 było to **91%**. Znacząca różnica w poziomie wyszczepialności między rokiem 2022 a 2021 wynika przede wszystkim z obawy rodziców przed zaszczepieniem w trakcie trwającej w roku 2021 pandemii SARS CoV-2.

W porównaniu z rokiem 2021 sytuacja zaszczepienia na poszczególne choroby zakaźne w roku 2022 przedstawia się następująco:

Szczepienia zalecane:

Oprócz szczepień obowiązkowych (bezpłatnych) zawartych w kalendarzu szczepień ochronnych w roku 2022 na nadzorowanym terenie wykonywano również odpłatne szczepienia zalecane przeciwko następującym jednostkom chorobowym:

- grypa – 1224 osoby zaszczepione (rok 2021 – 1108 osób zaszczepionych);
- inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae* – 15 osób zaszczepionych (rok 2021 – 24 osoby zaszczepione);
- ospa wietrzna – 36 osób zaszczepionych (rok 2021 – 40 osób zaszczepionych);
- kleszczowe zapalenie mózgu - 13 osób zaszczepionych (rok 2021 – 14 osób zaszczepionych);
- zakażenia *Neisseria meningitidis* - 51 osób zaszczepionych (rok 2021 – 48 osób zaszczepionych);
- wirusowe zapalenie wątroby typu A – 5 osób zaszczepionych (rok 2021 – 2 osoby zaszczepione);
- dur brzuszny – 1 osoba zaszczepiona (rok 2021 – 1 osoba zaszczepiona);
- zakażenia wirusem brodawczaka – 16 osób zaszczepionych (rok 2021 - 101 osób zaszczepionych).

W ramach nadzoru nad wykonawstwem szczepień ochronnych w analizowanym roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 **niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym** z reakcją ogólną objawiającą się podwyższoną temperaturą ciała i odczynem miejscowym w miejscu wkłucia (rok 2021 - 7 niepożądanych odczynów poszczepiennych o charakterze łagodnym).

Z roku na rok w powiecie rawskim podobnie jak w całym kraju zwiększa się liczba dzieci nie szczepionych. Najczęstszymi przyczynami niewykonania obowiązku szczepień ochronnych zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień ochronnych są:

- uchylanie się rodziców/opiekunów od obowiązku szczepień na skutek wpływu ruchów antyszczepionkowych;
- opóźnione cykle szczepień z powodu choroby dziecka;
- przeciwwskazania zdrowotne do zaszczepienia;
- obawa przed zaszczepieniem w trakcie pandemii SARS CoV-2.

Na koniec 2022 roku w rejestrze osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych odnotowano **120** rodziców/opiekunów opornych i **85** dzieci nie zaszczepionych w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień (na koniec 2021 roku - **90** osób uchylających się od szczepień i **70** dzieci).

Wobec rodziców uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci w analizowanym okresie sprawozdawczym:

- wysłano **27 wezwań** do zgłoszenia się do punktu szczepień celem wykonania zaległych szczepień;
- wystawiono **36 upomnień** do wykonania obowiązku zaszczepienia z jednoczesnym zagrożeniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego;
- wystawiono **20 tytułów wykonawczych z wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej** w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień ochronnych;
- w toku wszczętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej postępowań administracyjno-egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych u dzieci Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nałożył **20 kar grzywny** w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień w wysokości od 300 do 2000 złotych na rodzica/opiekuna.

Na skutek w/w działań w 2022 roku **14** rodziców uchylających się od szczepień spełniło obowiązek wykonania zaległych szczepień ochronnych u **7** dzieci (**10** rodziców po wystawionych przez PPIS w Rawie Mazowieckiej upomnieniach, **2** rodziców po nałożeniu kary grzywny przez LPWIS).

II. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH W POWIECIE RAWSKIM ZA 2022 ROK

I. Działalność kontrolno – represyjna

W 2022r, przeprowadzono łącznie **92** kontrole, w tym:

- **82** z **84** zaplanowanych,
- **2** kontrole nowo otwartych podmiotów leczniczych,
- **8** kontroli doraźnych.

Nie wykonano 2 kontroli planowanych z uwagi na zaprzestanie działalności podmiotów.

Na dzień 31.12.2022 r. skontrolowano **50** podmiotów leczniczych spośród **78** wykazanych w rejestrze.

Usługi medyczne świadczone były w podmiotach leczniczych t.j.:

- Szpital Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej - **1**,
- Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc - **1**
- Przychodnia Rejonowo – Specjalistyczna - **1**,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – **16** w tym **12** podstawowej opieki zdrowotnej,
- Indywidualna praktyka lekarska – **27** (o charakterze zabiegowym tj: stomatologiczne - **19**, ginekologiczne - **4**, laryngologiczne - **2**, okulistyczne – **1**, gabinet leczenia bólu -**1**),
- Laboratorium – **1**,
- Punkt poboru badań – **3**.

Na nadzorowanym terenie funkcjonują również prywatne gabinety lekarskie o charakterze niezabiegowym i inne obiekty świadczące usługi medyczne (na koniec okresu sprawozdawczego – **28 obiektów**). Nie są one kontrolowane w ramach nadzoru bieżącego, będą natomiast objęte kontrolą sanitarną w sytuacjach zagrożenia epidemicznego.

Placówki nadzorowane były w zakresie:

- realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz oceny prowadzonej dokumentacji tych działań,
- oceny stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-higienicznego pomieszczeń,
- gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi,
- zapewnienia sterylizacji narzędzi, sprzętu i materiałów medycznych, w tym właściwego ciągu technologicznego w sterylizatorni, którą stanowi wydzielone miejsce w gabinecie,
- procedur utrzymania czystości, dezynfekcji, mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sterylizacji, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń,
- wykonawstwa szczepień ochronnych, przechowywaniu szczepionek i prowadzonej dokumentacji medycznej.

II. Charakterystyka stanu technicznego, funkcjonalnego i wyposażenia

Na dzień 31 grudnia 2022r. pod względem epidemiologicznym oddziały szpitala Św. Ducha w Rawie Mazowieckiej zorganizowane były nieprawidłowo głównie ze względu na brak:

- jednokierunkowych ciągów komunikacyjnych;
- izolatek;
- śluz umywalkowo – fartuchowych;
- brudowników i pomieszczeń pomocniczych;
- dostępu do łóżek z trzech stron;
- centralnej sterylizatorni.

Szpital nie zrealizował przedłożonego i zaopiniowanego programu naprawczego.

Na niewłaściwy stan sanitarno-techniczny wydane są decyzje administracyjne. Decyzje przedłużające wykonanie zaleceń wydano na wniosek Dyrekcji szpitala z terminem realizacji do 31.12.2022r. W analizowanym roku sprawozdawczym z wydanych zaleceń przeprowadzono remont oddziału wewnętrznego polegający na pomalowaniu wszystkich sal chorych, wymianie łóżek dla pacjentów wraz z materacami

pomalowaniu korytarza, wymianie drzwi i dostosowaniu ich szerokości do rozmiarów umożliwiających swobodny przejazd łóżka, zamontowaniu sufitu podwieszanego, wymianie oświetlenia, dostosowaniu łazienek dla osób niepełnosprawnych. Ponadto na oddziale ginekologiczno-położniczo-noworodkowym odmalowano sale chorych i korytarz w części ginekologicznej.

Dobry stan techniczny i sanitarno – higieniczny stwierdza się w nowo powstałym oddziale anestezjologii i intensywnej terapii składającym się z 4 łóżek. Wyposażenie oddziału dostosowane jest do rodzaju świadczonych usług. Szpital nie posiada: centralnej sterylizatorni, stacji przygotowania łóżek i komory dezynfekcyjnej. Sterylizacja sprzętu wielorazowego użycia z bloku operacyjnego i oddziałów zabiegowych odbywała się w punkcie sterylizacyjnym (w autoklawie parowym) zlokalizowanym w wydzielonym pomieszczeniu przy bloku operacyjnym. Aktualnie szpital jest w trakcie budowy nowego pawilonu, w którym usytuowany zostanie m.in. blok operacyjny z 3 salami operacyjnymi i centralna sterylizatornią. Szpital posiadał stałe zabezpieczenie w wodę – podłączony jest do sieci wodociągu publicznego, posiadał też w obiekcie awaryjne ujęcie wody. Istniała możliwość natychmiastowego przełączenia zasilania.

Podmioty lecznictwa otwartego tj: NZOZ-y i gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej, na koniec 2022 roku, wykazują dobry stan sanitarno – techniczny. Zakłady zorganizowane są prawidłowo i spełniają w podstawowym zakresie obowiązujące wymogi sanitarno – epidemiologiczne. Czystość bieżąca pomieszczeń zachowana. Postępowanie z narzędziami wielorazowego użycia i odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń.

Placówki te posiadają opracowane i wdrożone procedury dotyczące działań zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Wszystkie nadzorowane obiekty posiadają stałe zaopatrzenie w bieżącą ciepłą i zimną wodę, zasilane są wodą z wodociągów publicznych. Woda spełnia wymagania zdrowotne w tym zakresie.

III. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń

Czystość bieżąca i porządek w podmiotach leczniczych są zachowane.

Za utrzymanie czystości w szpitalu i placówkach lecznictwa ambulatoryjnego w zakresie sprzątnięcia i dezynfekcji powierzchni, odpowiadają osoby do tego zatrudnione, natomiast za czystość stanowiskową odpowiada średni personel medyczny. Pomieszczenia i urządzenia sanitarne są sprawne i utrzymane we właściwym stanie higienicznym.

Wszystkie podmioty lecznicze posiadają opracowane procedury dotyczące sprzątnięcia i dezynfekcji powierzchni z uwzględnieniem potrzeb, rodzaju skażenia i ryzyka zakażenia pacjentów i personelu. Zapas środków potrzebnych do utrzymania niezbędnej czystości jest wystarczający.

IV. Dezynfekcja

Wszystkie skontrolowane podmioty posiadają opracowane i wdrożone procedury dezynfekcyjne. Do przeprowadzania procesów dezynfekcyjnych stosowane są preparaty zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Preparaty przechowywane są w oryginalnych opakowaniach z etykietą lub dołączoną instrukcją w języku polskim, posiadają aktualne terminy przydatności do użycia. Roztwory sporządzane są z uwzględnieniem parametrów stężenia i czasu podanego przez producenta.

Pojemniki na roztwory użytkowe są stabilne, zaopatrzone w sito i pokrywę. Pojemność ich jest odpowiednia do ilości dezynfekowanych narzędzi.

Stosuje się zasadę rotacji środków dezynfekcyjnych, zwracając uwagę na skuteczność ich działania oraz bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego.

W trakcie bieżących kontroli sanitarnych, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia zabiegów dezynfekcyjnych.

V. Sterylizacja

Narzędzia wielorazowego użytku z bloku operacyjnego i oddziałów zabiegowych były dezynfekowane, myte, sprawdzane, pakietowane i sterylizowane w autoklawie parowym w punkcie sterylizacyjnym przy bloku operacyjnym. Do kontroli skuteczności sterylizacji stosowano testy IV i V klasy. Dokumentacja w tym zakresie prowadzona prawidłowo.

W podmiotach lecznictwa otwartego sterylizacja przeprowadzana jest w 30 autoklawach parowych, które znajdują się w gabinetach zabiegowych lub punktach sterylizacyjnych.

Przygotowanie narzędzi i materiałów do sterylizacji odbywa się w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Do pakietowania sprzętu wielorazowego użycia stosowane są torebki lub rękawy foliowo – papierowe.

Wyjałowione materiały, znakowane są datami sterylizacji i wykorzystywane zgodnie z terminami ważności.

Przechowywanie materiałów jałowych jest właściwe.

Procesy skuteczności sterylizacji autoklawów sprawdzane są przez użytkowników za pomocą testów fizycznych (wydruk z autoklawu), chemicznych (paski TST, taśmy samoprzylepne ze wskaźnikiem), testy biologiczne 1-2 razy w miesiącu (sporał A). Rejestry badań skuteczności sterylizacji prowadzone są przez wszystkie podmioty lecznicze na bieżąco.

VI. Gromadzenie, transport, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych

Odpady medyczne segregowane są w miejscu ich powstawania i gromadzone w specjalnych twardo-ściennych opakowaniach (przeznaczonych dla igieł i narzędzi ostrych) jednorazowego użycia oraz w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi koloru czerwonego. Odpady te magazynowane są w urządzeniach chłodniczych i oddawane do utylizacji nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu. Wszystkie placówki służby zdrowia posiadają stosowne umowy na odbiór

odpadów niebezpiecznych oraz prowadzą ewidencje przekazanych do spalarni odpadów (karty przekazania do wglądu).

Odpady medyczne ze szpitala magazynowane były w wydzielonym budynku wolno stojącym, chłodzonym z wentylacją grawitacyjną, umywalką z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Ściany i podłogi w pomieszczeniu magazynowym łatwo zmywalne. Odpady odbierane były przez firmę „ECO ABC” Sp. z o.o. w siedzibą w Belchatowie.

Z zakładów lecznictwa otwartego odpady medyczne odbierane są przez firmę „EMKA” Sp. z o.o. z Żyrardowa i „ECO ABC” Sp. z o.o. w siedzibą w Belchatowie.

Odpady komunalne w obiektach służby zdrowia, gromadzone są w wiadrach pedałowych, wyłożonych czarnymi workami foliowymi, a następnie wynoszone do metalowych kontenerów ustawionych na utwardzonym podłożu. Odpady te są odbierane przez specjalistyczne firmy z powiatu rawskiego.

Stan porządkowy terenów wokół kontenerów i śmietników właściwy.

VII. Porządek, czystość, estetyka otoczenia placówek służby zdrowia

Stwierdzono właściwą dbałość o estetykę otoczenia. Prace porządkowe, mające na celu utrzymanie obiektów służby zdrowia w należytym stanie sanitarno – porządkowym, prowadzone są na bieżąco.

IX. Zgłaszanie przypadków chorób zakaźnych

Podmioty lecznicze prowadzą rejestry zgłaszanych chorób zakaźnych. Zachorowania zgłaszane są na obowiązujących formularzach. W celu poprawy terminowości zgłaszania podejrzeń lub zachorowań na choroby zakaźne, do podmiotów leczniczych w trakcie analizowanego roku sprawozdawczego wystosowano kilkakrotnie pisma przypominające o obowiązkach wynikających z ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

III. W DZIEDZINIE NADZORU SANITARNEGO NAD WARUNKAMI PRODUKCJI, PRZECHOWYWANIA I SPRZEDAŻY ŻYWNOŚCI

W roku 2022 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu rawskiego znajdowało się **2802 obiektów** (w 2021 roku - 2718 obiektów) żywnościowo żywieniowych, skontrolowano **318 obiektów** (w 2021 roku 231 obiektów), zatwierdzono **73 obiekty** (w 2021 roku 61 obiektów), przeprowadzono ogółem **459 kontroli**, w tym **86 kontroli interwencyjnych** (w 2021 roku 294 kontroli w tym 55 interwencyjnych).

Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 113 zakładów (w 2021 - 102 zakłady). W roku sprawozdawczym **nie odnotowano** obiektów, ocenionych jako niezgodne z wymaganiami, co stanowi 0 % ogółu ocenianych.

W 2022 roku zaplanowano **128 kontroli** (w 2021 roku 178 kontroli), z czego przeprowadzono **114 kontroli planowanych, co stanowi 89,1%** (w 2021 roku 63,5%) oraz **345 kontroli pozaplanowych** (w 2021 roku - 455 kontroli). Łącznie w 2022 roku przeprowadzono **459 kontroli** w tym 55 kontroli związanych z Covid-19 (w 2021 roku 568 kontroli, w tym 274 kontrole związane z Covid-19).

Nie przeprowadzono 14 kontroli planowanych, co stanowi 10,9% (w 2021 r. 65 kontroli co stanowiło 36,5%), z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności zakładów przed planowanymi terminami kontroli:

1 automat do lodów, 1 młyn, 2 zakłady garmazeryjne, 1 zakład wyrobów cukierniczych, 2 przetwórnice owocowo warzywne, 7 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (w tym 1 obiekt hotelowy zmienił profil działalności) .

Pobrano do badań **200 próbek** .

Zakwestionowano łącznie 20 prób: 15 próbek lodów z automatu za ponadnormatywne zanieczyszczenie Enterobacteriaceae oraz 5 próbek mięsa drobiowego z uwagi na stwierdzenie pał. Salmonella

Nalożono ogółem **34 mandaty na kwotę 8650,00zł** (w 2021r. wystawiono 17 mandatów na sumę 3900,00zł) .

Do Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej nie skierowano żadnego wniosku o ukaranie, nie skierowano zawiadomień do prokuratury, natomiast do PWIS w Łodzi skierowano 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej.

Sekcja Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i produktów kosmetycznych realizowała zadania w zakresie nadzoru nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością, warunkami żywienia zbiorowego oraz warunkami zdrowotnymi produkcji, jak i obrotu materiałami wraz wyrobami do kontaktu z żywnością, a w szczególności poprzez:

1. kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne przy produkcji żywności, obrocie żywnością oraz materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, kontrole warunków transportu żywności – przeprowadzono łącznie **459 kontroli sanitarnych**. Skontrolowano ogółem **318 obiektów**.

2. pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w Zintegrowanym Systemie Badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu – pobrano do badań **200** prób, w tym 3 próbki przedmiotów użytku

Zakwestionowano łącznie 20 prób : 15 lodów z automatu za ponadnormatywne zanieczyszczenie Enterobacteriaceae, **5 prób elementów drobiowych** za stwierdzone pał. Salmonella w 25 g (w 2021 roku – zakwestionowano 10 prób).

3. zatwierdzanie zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz prowadzenie ewidencji wszystkich obiektów żywnościowo w 2022r. wydano 73 decyzje zatwierdzające (w 2021r.- 61 decyzji).

4. działania podejmowane w ramach systemu RASFF_

W 2022 roku w ramach systemu RASFF na terenie powiatu rawskiego zarejestrowano 23 powiadomienia (tabela):

l.p.	NUMER rodzaj POWIADOMIENIA	Produkt	stwierdzone zagrożenia
1.	Powiadomienie alarmowe nr 2022.0606	Ballars Baton Wanilowy Cappuccino	Zanieczyszczenie składnika tlenkiem etylenu
2.	Powiadomienie RASFF alarmowe nr 2022.1006	PAINS AU CHOCOLAT – ciastka z czekoladą 60 g	Zanieczyszczenie tlenkiem etylenu (ETO) w sarówce GLUTEN PSZENNY do produkcji środków piekarniczych przez francuską firmę EUROGERM
3.	Powiadomienie RASFF alarmowe nr 2022.8	łyżka szumówka	stwierdzenia przekroczenia migracji amin aromatycznych (PAA) łyżka szumówka Altom Design
4.	powiadomienie alarmowe nr 2022.026 z dnia 24.03.2022	ALMOND BUTTER pasta Migdałowa Planta, 180 g, kod kreskowy 5902283002182, nr partii: KPM 180g/2021 10 06, data minimalnej trwałości 04.2023	stwierdzenia obecności ciała obcego pochodzenia nieorganicznego (kawałki tworzywa sztucznego) w produkcie
5.	Powiadomienie alarmowe nr 2022.1799 dot. międzynarodowego ogniska Salmonella Typhimurium związanego ze spożyciem produktów marki Kinder	Kinder produkty	międzynarodowego ogniska Salmonella Typhimurium związanego ze spożyciem produktów marki Kinder
6.	Powiadomienie Alarmowe nr 3007/1/2022	Ser Mozzarella	Obecność Listeria monocytogenes w 1 z 5 próbek
7.	Informacyjne 2022/41 z dnia 06.05.2022 (data wpływu 01.06.2022)	CYTRYNA	Przekroczenie NDP pestycydów propikonazolu i tlenku fenbutatyny
8.	ALARMOWE z dnia 08.06.2022r.	SZCZYPCE UNIWERSALNE 23 cm AMBITION	Przekroczenie NDP migracji 4,4'-MDA , aniliny oraz samy migracji
9.	Alarmowe 2022.08 z 19.05.2022	„Mus jabłko mango banan Kubus Baby	przekroczenia NDP pozostałości pestycyda – suma fosfitylu-Al i kwasu fosforowego wyrażona jako fosfityl-Al.
10.	Powiadomienie alarmowe nr 2022.3697 (https://webgate.ec.europa.eu/rasff/notification/view/556825) w sprawie niezadeklarowanego alergenu – jaj w batonach proteinowych o smaku waniliowo – migdałowym Herbalife, numer partii: G221666A, data minimalnej trwałości: 23/09/2022.	batony proteinowe o smaku waniliowo – migdałowym Herbalife	niezadeklarowanego alergenu – jaj w batonach proteinowych o smaku waniliowo – migdałowym Herbalife, numer partii: G221666A, data minimalnej trwałości: 23/09/2022.
11.	powiadomienia informacyjne w celu zwrócenia uwagi 2022.4318 (IRASFF 561725)	suplement diety pn. PWOMAX Kiwi Strawberry, 360 g, marki: Prime Nutrition, pochodzącego prawdopodobnie ze Stanów Zjednoczonych,	zawiera substancję DMBA.
12.	Powiadomienie informacyjne 2022.5	„Fasola biała drobna” nr partii: 28.02.2023, zakwestionowanego ze względu na zawartości pozostałości pestycydów.	„Fasola biała drobna” nr partii: 28.02.2023, zakwestionowanego ze względu na zawartości pozostałości pestycydów.

13.	Powiadomienie alarmowe nr 2022.4 z dnia 17.08.2022r.	Szklanka „Jungle Summer” 250 ml	Stwierdzona migracja ołowiu i kadmu (rezultat badania uzyskany powyżej górnej granicy zakresu akredytowanej metody; średnia zawartość ołowiu w badanej próbce – 738,5 mg/l; średnia zawartość kadmu w badanej próbce – 58,2 mg/l) w produkcie pn. Szklanka „Jungle Summer” 250 ml, identyfikacja partii – DNP208, kod EAN: 41247091011090090200
14.	Alarmowe 2022.3 z dnia 16.08.2022r.	Filety z piersi kurczaka klasy A	Obecność bakterii <i>Salmonella</i> spp. w 25g, w 3 z 5 próbek „Filetów z piersi kurczaka klasy A”, data produkcji 08.08.2022 r., termin przydatności do spożycia: 13.08.2022 r., kraj pochodzenia: Polska.
15.	2022.4823 Z 18.08.2022R, alarmowe	owoce mrożone ARDO FRUITBERRY MIX 2.5 kg	Wykrycie wirusa zapalenia wątroby typu A w próbce owoców mrożonych ARDO FRUITBERRY MIX 2.5 kg
16.	Powiadomienie alarmowe nr 2022.16 z dnia 29.07.2022 r. przekazane przez Pomorskiego PWIS	Rodzyńki sułańskie,	stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochotoksyny A (29,31±8,79 µg/kg) w próbce produktu pn. Rodzyńki sułańskie,
17.	pisma Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31.08.2022 r., znak: BŻ.RA.420.706.2022.1 w sprawie powiadomienia informacyjnego nr 21.2022 dot. stwierdzenia składnika niedozwolonego do stosowania w suplementach diety, tj. 5-HTP pozyskanego z nasion rośliny <i>Griffonia simplicifolia</i> w suplemente diety pn. 5-HTP 200mg	suplement diety pn. 5-HTP 200mg	stwierdzenie składnika niedozwolonego do stosowania w suplementach diety tj. 5-HTP pozyskanego z nasion rośliny <i>Griffonia simplicifolia</i> w suplemente diety pn. 5-HTP 200mg
18.	powiadomienie informacyjne 28.09.2022 nr 2022/53	Filet z kurczaka	Stwierdzona obecność pał. <i>Salmonella</i> spp oraz <i>Salmonella</i> Enteritidis w 25 g
19.	Powiadomienie ALARMOWE nr 2022.0118 z dnia 24.10.2022	Chipsy kukurydziane solone. Produkt bezglutenowy.	Obecność składnika alergennego- glutenu w produkcie bezglutenowym na poziomie 53,9 mg/kg
20.	Powiadomienie ALARMOWE nr 2022.58 z dnia 31.10.2022	ZESTAW SZKLANEK ŚWIĄTECZNYCH 2 SZT	Migracja ołowiu 4,42 +/- 0,97 mg na wyrób i kadmu 0,53 +/- 0,15 mg na wyrób przekroczone
21.	Powiadomienia informacyjnego w celu zwrócenia uwagi nr 1002/02/2022	Kości WIEPRZOWE	przekroczenia maksymalnych limitów pozostałości substancji farmakologicznie czynnej – deksocykliny w próbkach mięśni i nerek wiep.
22.	Powiadomienie nr 29.2022	Brokuł	przekroczenie NDP pozostałości pestycydów: flonikamid: suma flonikamidu, TFNA i TFNG wyrażona jako flonikamid na poziomie 0,29±/0,15 mg/kg w produkcie pn.: Brokuł, nr partii 14.11.2022r.,
23.	Powiadomienie alarmowe nr 2022.18	HERBATKA OWOCOWA z ekstraktem, z owoców po 8 miesiącu 200 g HUMANA dnt 29.11.2023 nr partii 73033 C 56	Stwierdzenie ciała obcego niespecyficznego dla produktu

Zakwestionowane produkty w ramach systemu RASFF były wycofywane z rynku zgodnie z ustawowymi kompetencjami. Kontrole przeprowadzono zgodnie z załączanymi listami dystrybucyjnymi.

Informacje dotyczące kontroli w związku z powiadomieniem RASFF przekazywane były każdorazowo do PWIS w Łodzi .

W ramach systemu RAPEX nie prowadzono działań. Nadzór nad produktami kosmetycznymi w 2022 roku sprawowała sekcja higieny środowiska w obszarze higieny pracy.

5. dochodzenie przyczyn zatruc pokarmowych :_opracowywanie dokumentów, pobieranie próbek podejrzanych o spowodowanie zatrucia- w 2022 roku nie odnotowano żadnego podejrzenia zatrucia (w 2021 roku odnotowano 1 zgłoszenie).

6. przeprowadzania kontroli interwencyjnych_zgłaszanych przez konsumentów:

W 2022r. zarejestrowano i rozpatrzono **11 interwencji** (w 2021r. - 11 interwencji).

Interwencji zasadnych było 6, co stanowi 54,5% (w 2021r. były 2 zasadne co stanowiło 18,2 %).

Konsumenci najczęściej składali skargi na następujące grupy obiektów:

- obrotu żywnością- **7 interwencji dotyczące :**

pracy personelu bez rękawic, przeterminowanych produktów w sklepie , nieświeżych wyrobów mięsnych , owoców i warzyw sprzedawanych w dni wolne od pracy urzędu (zwłaszcza w niedzielę), nieświeżej żywności, przeterminowanych kapsulek do kawy, napoju sojowego, nieswoistego smaku zakupionych ciastek

- obiektów żywieniowych - **4 interwencje dotyczące :**

prowadzenia działalności gastronomicznej przy ścieżce rowerowej i pieszej w pobliżu budek z lodami polegającej na obieraniu ziemniaka (brak wody) gdzie wnoszący interwencję zwrócił uwagę na brudne ręce, ubrania osoby pracującej przy żywności, nie zachowanych warunków sanitarnych tj: brudno w zakładzie gastronomicznym,

tluste od smażonego oleju płytki na ścianach, serwowanych nieświeżych hot dogów, przygotowywanych bez rękawic z wykorzystaniem brudnych narzędzi pomocniczych, brudnych toalet dla konsumentów, wysypiska śmieci poza miejscem do tego przeznaczonym, stwierdzenia dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu posiłku.

W wyniku rozpatrywania interwencji nie pobierano prób do badań laboratoryjnych.

Każda interwencja rozpatrywana była indywidualnie. Przeprowadzono łącznie 16 kontroli, w wyniku których nałożono **7 mandatów karnych na łączną kwotę 1400 zł**. Na interwencje nie anonimowo konsumenci otrzymywali pisemne odpowiedzi o sposobie załatwienia interwencji. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego obiektów, będących przedmiotem interwencji.

W celu poprawy warunków produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością, warunków żywienia zbiorowego

-przeprowadzono łącznie :

459 kontrole (w tym 54 kontrole Covid)

-wydano ogółem:

220 decyzji (73 zatwierdzające: w tym 1 warunkowo zatwierdzająca, 16 terminowych, 22 wykreślających, 109 finansowo-płatniczych),

-dokonano oceny jakości środków spożywczych i przedmiotów użytku :

54 oceny

-wydano zaświadczenia z zakresu: wpisu do rejestru zakładów będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej – **116 w tym 40** zaświadczeń o wpisie do rejestru gospodarstw.

Za stwierdzone podczas kontroli bieżące uchybienia sanitarne nałożono ogółem

34 mandaty na łączną kwotę 8650,00 zł .

Karanie mandatowe stosowano głównie z uwagi na:

niewłaściwy stan sanitarny obiektu, niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych , niewłaściwa odzież ochronna personelu, brak bieżącej ciepłej/zimnej wody, brak możliwości higienicznego mycia i osuszania rąk, przeterminowane środki spożywcze, nie przestrzeganie zasad systemu HACCP.

Wydano **16 decyzji administracyjnych terminowych** w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno technicznego i dotyczyły głównie n.w. nieprawidłowości :

- trudnych do utrzymania w czystości powierzchni roboczych oraz wyposażenia zakładu (niewłaściwy stan sanitarno-techniczny powierzchni kontaktujących się z żywnością w procesach technologicznych);
- niewłaściwego stanu technicznego obiektów (brak łatwej do utrzymania w czystości powierzchni posadzek ścian, sufitów, brak ciepłej wody, możliwości higienicznego mycia i osuszania rąk);
- braku odpowiedniej przestrzeni roboczej pozwalającej na higieniczne przeprowadzanie wszelkich działań;
- niewłaściwego zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami ;

Oprócz kontroli sanitarnych wynikających z harmonogramu kontroli obiektów i planu pobierania próbek do badań laboratoryjnych oraz kontroli związanych ze składanymi przez przedsiębiorców wnioskami o zatwierdzenia zakładów dokonywano również sprawdzeń i przeprowadzono akcyjne kontrole sanitarne w związku z pismami Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego również, w ramach kontynuacji z lat poprzednich, w tym m.in.:

- występowania w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF), który nie stanowi zagrożenia dla człowieka, jednakże jest poważnym zagrożeniem dla polskiej gospodarki- weryfikacja w trakcie bieżących kontroli;
- wzmożonego nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi oraz nad jakością żywienia pacjentów w szpitalach;
- realizacji działań podejmowanych w obiektach na terenie powiatu rawskiego w zakresie warunków żywienia podczas wypoczynku letniego i zimowego (półkolonie, kolonie, obozy i inne formy wypoczynku);
- realizacji działań zgodnie z „ Planem działania na 2021r. dot. produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia dot. współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji

Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”;

- kontroli w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w tych jednostkach;

- wzmożonego nadzoru nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady 1829/2003 i 1831/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej środkom spożywczym potencjalnie zmodyfikowanym genetycznie;

- wzmożonego nadzoru nad środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety;

- kontroli i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności;

- przestrzegania zasad przeciwepidemicznych w obiektach w związku z pandemią COVID-19.

Poprawę stanu obiektów osiągnęto przez modernizację obiektów istniejących, budowę nowych obiektów oraz przez wprowadzanie systemów zapewnienia jakości. Systematycznie poprawia się również jakość zdrowotna środków spożywczych łatwo ulegających zepsuciu.

W celu zapewnienia właściwego bezpieczeństwa żywności zakłady wprowadzają i utrzymują systemy jakości szczególnie w zakresie:

- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP)
- poprawy funkcjonalności obiektów (modernizacje, przebudowy i rozbudowy)
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- prawidłowego znakowania wyrobów,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych,
- zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- obrotu środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety – szczególnie w aspekcie prawidłowości znakowania, reklamy i prezentacji.

Bardzo duża część producentów produkcji pierwotnej dopełniła formalności związanych z rejestracją gospodarstw w ewidencji podmiotów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Jednakże jeszcze nie wszystkie gospodarstwa dopełniły ww. obowiązku.

Zgodnie z prawem tj. z art. 103 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia - „kto prowadzi działalność w zakresie produkcji lub obrotu żywnością bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów lub o zatwierdzenia zakładu i wpis do rejestru zakładów (...)” podlega karze pieniężnej.

W myśl art.104 ust.1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia /Dz. U. z 2006. Nr 171 poz.1225 ze zm./ - kary pieniężne, o których mowa w art.103 wymierza w drodze decyzji właściwy Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (...) oraz zgodnie z art.102 ust.2 pkt.2 **wysokość kary pieniężnej może być wymierzona do 5000 zł, nie mniej niż 1 000 zł.**

IV. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU RAWSKIEGO W ZAKRESIE ZAGADNIENÍ HIGIENY KOMUNALNEJ ZA ROK 2022

Sekcja Higieny Środowiska w obszarze działania higieny komunalnej sprawuje nadzór nad:

1. URZĄDZENIAMI DO ZAOPATRYWANIA W WODĘ ORAZ JAKOŚCIĄ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI.

Mieszkańcy powiatu rawskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia **z 19 wodociągów publicznych.**

Woda wymaga uzdatniania w **17 wodociągach.**

W 2 wodociągach (w Kaleniu i Hucie Wałowskiej) nie zachodzi potrzeba uzdatniania wody, woda surowa (podawana jest na sieć bezpośrednio ze studni), spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w zakresie oznaczanych parametrów **i nadaje się do spożycia.**

Stan sanitarno-techniczny **20 budynków stacji uzdatniania wody** jest dobry.

Na bieżąco prowadzone są prace konserwacyjne urządzeń wodnych.

W 2022 roku wydano 6 decyzji w związku z przekroczeniem liczby bakterii grupy coli w badanych próbkach wody:

- 3 decyzje na brak przydatności wody do spożycia; w wodociągu w Kurzeszynie - bakterie grupy coli -19 jtk w 100 ml wody, w wodociągu w Kuczyźnie – 2 decyzje - > 100 jtk w 100 ml wody i 10 jtk w 100 ml wody.
- 3 decyzje na warunkową przydatność wody do spożycia; w wodociągu w Sierzchowach - 2 decyzje - 3 jtk w 100 ml wody i 2 jtk w 100 ml wody, w wodociągu Zagórze – 3 jtk w 100 ml wody.

Jakość wody w nadzorowanych wodociągach publicznych na koniec 2022 roku odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia **i nadawała się do spożycia.**

Liczba wodociągów w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- **gmina Rawa Mazowiecka** – 7 wodociągów publicznych
- **gmina Biała Rawska** – 3 wodociągi publiczne
- **gmina Cielądz** – 3 wodociągi publiczne
- **gmina Regnów** – 1 wodociąg publiczny
- **gmina Sadkowice** – 3 wodociągi publiczne
- **miasto Biała Rawska** – 1 wodociąg publiczny
- **miasto Rawa Mazowiecka** – 1 wodociąg publiczny

Wszystkie wodociągi oparte są na **32 studniach głębinowych**, które ujmują czwartorzędowe i jurajskie warstwy wodonośne charakteryzujące się dużą czystością i stabilnością składu. Przekroczenia dopuszczalnych stężeń

w 29 studniach głębinowych dotyczą jedynie żelaza i manganu, które usuwane są w procesie uzdatniania wody.

Z terenu powiatu rawskiego do UE raportowane są dwa wodociągi publiczne: **Rawa Mazowiecka i Biała Rawska**. Wodociąg publiczny Rawa Mazowiecka produkuje **powyżej 1000m³ wody/dobę** a wodociąg publiczny w Białej Rawskiej - zaopatruje **więcej niż 5 tysięcy mieszkańców**. Woda z tych wodociągów objęta jest pełnym zakresem badań. Dopuszczalna wartość żadnego z badanych parametrów **nie jest przekroczona**.

Woda ze wszystkich wodociągów badana jest w ramach kontroli urzędowej – pobierana i badana przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w ramach kontroli wewnętrznej, badania zlecane przez producentów wody.

Zakres i częstotliwość badań są zgodne z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, i zgodne z harmonogramami poboru prób wody zatwierdzonymi przez **Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej**. Badania wody przeprowadzane są w laboratoriach posiadających akredytację i zatwierdzonych przez organy PIS.

W oparciu o sprawozdania z badań wody - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rawie Mazowieckiej wydaje oceny stwierdzające przydatność wody do spożycia. W/w oceny otrzymują właściciele i zarządcy wodociągów, którzy zobowiązani są do informowania mieszkańców na swoim terenie o jakości wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym 2022 PPIS w Rawie Mazowieckiej wydał ogółem 82 oceny stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi.

2. STANEM SANITARNO-TECHNICZNYM KĄPIELISK I JAKOŚCIĄ WODY WYKORZYSTYWANĄ DO CELÓW REKREACYJNYCH

W roku 2022 nadzorem sanitarnym objęte było **Kąpielisko „TATAR” w Rawie Mazowieckiej i Kąpielisko „ŻURAWIA” w Białej Rawskiej.**

Woda w kąpielisku TATAR w Rawie Mazowieckiej i Kąpielisku ŻURAWIA w Białej Rawskiej pod względem parametrów mikrobiologicznych badana była przez cały czas trwania sezonu kąpieliskowego 2022 – zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i zgodnie z zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej harmonogramem poboru prób wody **na rok 2022**, wykonywanym w ramach kontroli wewnętrznej przez organizatora kąpieliska. **Woda pod kątem tych parametrów nadawała się do kąpieli.** Natomiast z uwagi na zakwit sinic w dniu 19 sierpnia 2022 roku zamknięto kąpielisko TATAR (wydano decyzję). Do końca sezonu kąpielisko nie wznowiło działalności.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-higieniczny zaplecza sanitarnego dla użytkowników kąpielisk oraz porządkowy otoczenia w trakcie trwania sezonu utrzymywany był na dobrym poziomie.

3. STANEM SANITARNYM OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Są to takie obiekty jak: hotele i inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, tereny rekreacyjne, ubikacje publiczne i środki transportu.

- **Baza noclegowa:**

- 5 hoteli (OSSA, Hetmański, Sevilla, Pałac Chojnata, Arkada)
- Hostel (dawny motel)
- obiekt hotelowy „TATAR”

Stan sanitarno – techniczny i higieniczny wymienionych obiektów jest dobry; praniem pościeli w w/w obiektach zajmują się specjalistyczne firmy. Koce, koldry i poduszki poddawane są okresowo procesowi dezynfekcji (1 raz w roku). W roku 2022 właściciele obiektów hotelowych przeprowadzili badanie ciepłej wody użytkowej w kierunku Legionelli. Badania nie wykazały obecności w/w bakterii w wodzie. Prowadzone są okresowe przeglądy instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.

- **Zakłady Fryzjerskie, Kosmetyczne i Odnowy Biologicznej.**

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej nadzorem sanitarnym objętych jest 90 obiektów;

w tym:

- **44 zakłady fryzjerskie** - świadczące usługi w zakresie fryzjerstwa damskiego i męskiego,
- **28 gabinetów kosmetycznych,**
- **1 gabinet tatuażu,**
- **6 zakładów odnowy biologicznej** (solaria, siłownie i fitnessy) oraz
- **11 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z w/w usług.**

W 2022 roku stan sanitarno-techniczny i sanitarno - higieniczny w/w zakładów nie budził zastrzeżeń. W zakładach fryzjerskich prowadzona jest dezynfekcja przyborów fryzjerskich za pomocą środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania (bakterio, wiruso, prątko i grzybiczoobójczym oraz sporobójczym (spory – formy przetrwalnikowe grzybów i bakterii).

W gabinetach kosmetycznych prowadzi się sterylizację narzędzi naruszających ciągłość tkanki we własnych **autoklawach (82% zakładów posiada własne autoklawy)** lub na podstawie podpisanych umów z firmami zewnętrznymi. Skuteczność procesu sterylizacji badana jest za pomocą Sporali A z częstotliwością 1x na kwartał. W zakładach opracowane są procedury dotyczące mycia i dezynfekcji powierzchni, mycia i sterylizacji narzędzi oraz postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi powstającymi w gabinetach kosmetycznych jest uregulowana. Wszystkie gabinety wytwarzające takie odpady mają podpisane umowy na ich odbiór i transport do utylizacji ze specjalistycznymi firmami. Do czasu odbioru do utylizacji w/w odpady przetrzymywane są w urządzeniach chłodniczych, gdzie temperatura magazynowania nie przekracza 10 stopni C. Nieprawidłowości w zakresie gospodarki tymi odpadami nie stwierdzono.

• **Ubikacje publiczne**

Na terenie miasta Rawa Mazowiecka usytuowanych jest 5 ubikacji ogólnodostępnych i w mieście Biała Rawska - 2 ubikacje ogólnodostępne. Wszystkie ubikacje w Rawie Mazowieckiej i jedna w Białej Rawskiej są typu kontenerowego, zwodociągowane i skanalizowane. Pomieszczenia i urządzenia sanitarne są dezynfekowane, zapewnione są środki higieny.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy toalet był zachowany

• **Tereny rekreacyjne**

Nadzorem sanitarnym objętych jest:

- 16 ogólnodostępnych Ogródków Jordanowskich znajdujących się w mieście Rawa Mazowiecka.
- Park Miejski w Rawie Mazowieckiej.
- Rodzinny Ogród Rozrywki – „Sady Klemensa”.

W okresie letnim sprawdzany był stan sanitarno – techniczny ogrodzeń i wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy otoczenia oraz wizualna ocena jakości piasku w piaskownicach, który uzupełniany był w trakcie trwania sezonu letniego. Na terenie ogródków jordanowskich ustawione są tablice z informacjami o zakazie wprowadzania psów, zakazie palenia tytoniu oraz informacja o chorobach odzwierzęcych.

Stan sanitarno - techniczny wymienionych obiektów w czasie trwania sezonu letniego był zachowany.

4. STANEM SANITARNYM INNYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do obiektów tych należą: **cmentarze, obiekty sportowe (dwie hale sportowe), obiekty widowiskowe (dwa Domy Kultury).**

- **Cmentarze.** Wszystkie są ogrodzone i zamknięte. Właściciele cmentarzy (proboszczowie) lub zarządzający mają podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych z terenów cmentarzy.

W roku sprawozdawczym **2022** wydano **6 decyzji na ekshumację zwłok/szczątków ludzkich.** Sprawowano bezpośredni nadzór nad ich przebiegiem w celu zabezpieczenia przeciwepidemicznego.

- **Obiekty Sportowe.**

- **Basen kąpielowy „ AQUARIUM” – Rawa Mazowiecka, ul. Katowicka 20.**

Pomieszczenia obiektu utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. Woda basenowa (woda wprowadzana do nieszczelnych basenowych oraz bezpośrednio z nieszczelnych basenowych i dwóch wanien z hydromasażem) badana była w ramach kontroli wewnętrznej 2 razy w miesiącu a w ramach kontroli urzędowej przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej 2 razy w roku - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Wyniki badań wody basenowej w **2022** roku nie wykazywały przekroczeń badanych parametrów.

- **Hala sportowa „Milenium”** Rawa Mazowiecka. Jej stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy jest dobry.

- **Hala Sportowa „Tatar”**

W roku 2022 – Hala Sportowa „TATAR” w Rawie Mazowieckiej – była w trakcie rozbudowy. W grudniu została oddana do użytkowania.

• **Domy Kultury:**

- **Miejski Dom Kultury w Rawie Mazowieckiej.**

- **Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Białej Rawskiej.**

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno-porządkowy w/w obiektów jest dobry.

5. STANEM SANITARNYM ŚRODKÓW TRANSPORTU

• **Autobusy i mikrobusy** – nadzorem objęte są autobusy i mikrobusy należące do: **Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Skierniewicach, Spółka z o.o. Oddział w Rawie Mazowieckiej oraz do 1 prywatnego przedsiębiorcy.** Środki transportu są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

• **Środki transportu do przewozu zwłok.**

Nadzorem sanitarnym objęte są trzy podmioty gospodarcze zajmujące się przewozem zwłok i szczątków ludzkich. Środki transportu spełniają wymagania sanitarne i techniczne.

6. GOSPODARKĄ ODPADAMI

W roku 2022 nie odnotowano nieprawidłowości związanych z gospodarką odpadami. Wszystkie podmioty gospodarcze będące pod nadzorem naszej Stacji mają uregulowaną gospodarkę odpadami. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach lub pojemnikach i odbierane przez wyspecjalizowane firmy. Odpady składowane są na wysypisku odpadów komunalnych w Pukininie. Na odbiór odpadów niebezpiecznych podpisane są umowy z Zakładem Transportu, Segregacji i Utylizacji Odpadów „EMKA” z Żyrardowa lub z Firmą ECO-ABC z Belchatowa, ul. Przemysłowa.

1. Działalność kontrolno – represyjna

Ilość:

- nadzorowanych obiektów – 178
- przeprowadzonych kontroli – 498, w tym:
  - 96 kontroli zakończonych protokołem poboru próbek
- wydanych decyzji - 17, w tym:
  - 6 na przeprowadzenie ekshumacji,
  - 2 na przeprowadzenie zabiegów DDD w mieszkaniach, w których ujawniono zwłoki w stanie częściowego rozkładu,
  - 3 na brak przydatności wody do spożycia,
  - 3 na warunkową przydatność wody do spożycia,
  - 1 na zamknięcie kąpieliska TATAR w Rawie Mazowieckiej,
  - 1 na uchybienia techniczne w Domu Przedpogrzebowym w Białej Rawskiej,
  - 1 decyzja finansowa.
- wydanych postanowień – 2,
- wydanych opinii – 9,
- wydanych ocen jakości wody do spożycia – 82,
- wydanych ocen przydatności wody w kąpieliskach – 10,
- wydano 1 ocenę o jakości wody na pływalni AQUARIUM w Rawie Mazowieckiej,
- ilość pobranych próbek wody – 126, w tym:
  - wody do spożycia – 94,
  - woda z kąpieliska – 4,
  - woda w kierunku bakterii Legionella – 12,
  - woda z basenu – 16.

- interwencji od ludności – 8 - rozpatrzone przez PPIS w Rawie Mazowieckiej, dotyczyły:

L.p.	Liczba	Zasadne	Niezasadne lub wniesione do niewłaściwego organu
1.	8	5	3

Krótki opis czego głównie dotyczyły:

1. Interwencja anonimowa (e-mail z dnia 2 stycznia 2022 roku) dotycząca nie przestrzegania zaleceń związanych z panującą epidemią SARS-CoV-2 w Kościele Parafialnym w Sadkowicach.

Przeprowadzono rozmowę telefoniczną z proboszczem parafii i poinformowano go o obowiązku dezynfekcji rąk i zakrywania ust i nosa przez księdza i wiernych znajdujących się w kościele.

2. Interwencja anonimowa z dnia 18.02.2022 dot. przechowywania zwłok w tymczasowej, kontenerowej chłodni, bez bieżącej wody i stałego źródła prądu. Chłodnia Pana Piotra Wróbla w Białej Rawskiej ul. Plantowa.

Przeprowadzono kontrolę sanitarną i w dniu 25.03.2022 roku wydano decyzję nakazującą właścicielowi zakładu pogrzebowego zapewnienia w chłodni do przechowywania zwłok stałego zasilania w energię elektryczną, podłączenia obiektu do instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz zapewnienie odpowiedniej wentylacji w pomieszczeniach. Decyzja została wykonana.

3. Interwencja z dnia 29.06.2022 roku dot. ujawnienia zwłok w lokalu mieszkalnym w Rawie Mazowieckiej ul. Solidarności 4 m 5 w stanie częściowego rozkładu i pojawienia się insektów u sąsiadów mieszkających piętro niżej.

Przeprowadzono kontrolę sanitarną i wydano decyzję z rygorem natychmiastowego wykonania. Decyzja dotyczyła doprowadzenia mieszkania do właściwego stanu sanitarno-higienicznego, poprzez wykonania w mieszkaniu skutecznej dezynfekcji, dezynsekcji i dezodoryzacji.

Zalecenia z decyzji zostały wykonane – potwierdzone protokołem z wykonania zabiegów DDD i protokołem z kontroli sanitarnej.

4. Interwencja mieszkańców ul. Jana Chryzostoma Paska w Rawie Mazowieckiej z dnia 02.08.2022 r dot. uciążliwości hałasowych związanych z prowadzoną działalnością Zakładu Przetwórstwa Owocowego w Rawie Mazowieckiej przy ul. Opoczyńskiej.

Przeprowadzono wizję lokalną, w dniu kontroli zakład nie prowadził działalności produkcyjnej, czekał na uzyskanie decyzji na użytkowanie obiektu. Na terenie zakładu znajdowały się ekrany akustyczne przygotowane do zamontowania w celu ograniczenia emisji hałasu z zakładu.

5. Interwencja telefoniczna w związku z ujawnieniem na Zalewie Tatar w dniu 31.08.2022 roku 15 martwych kaczek. Bezzwłocznie, w dniu 31.08.2022 roku przeprowadzono wizję lokalną zalewu Tatar w Rawie Mazowieckiej. Ujawniono jedną padłą kaczkę znajdującą się w wodzie. Śniętych ryb nie stwierdzono. Wystosowano pismo do Polskiego Związku Wędkarskiego o padłych kaczkach z zaleceniem nie spożywania wyłowionych ryb z rawskiego zalewu do czasu ustalenia przyczyny tego zdarzenia. W następnych dniach w trakcie przeprowadzanych wizji lokalnych padłych kaczek nie ujawniono.

6. Anonimowa interwencja z dnia 14.11.2022 roku mieszkańca bloku należącego do Wspólnoty Mieszkaniowej w miejscowości Cielądz dot. występowania w mieszkaniach pleśni, grzyba i wilgoci z powodu słabego ogrzewania bloków.

W wyniku kontroli w niektórych skontrolowanych mieszkaniach stwierdzono czarne plamy pleśni i wilgoć. Wystosowano pismo do Wspólnoty Mieszkaniowej w Cielądzu o podjęcie działań zmierzających do poprawy warunków sanitarno-higienicznych w/w lokali mieszkalnych i poinformowanie o podjętych środkach zaradczych.

7. Anonimowa interwencja telefoniczna z dnia 15.12.2022 w sprawie wylewania nieczystości z szamba w miejscowości Głuchówek 3A.

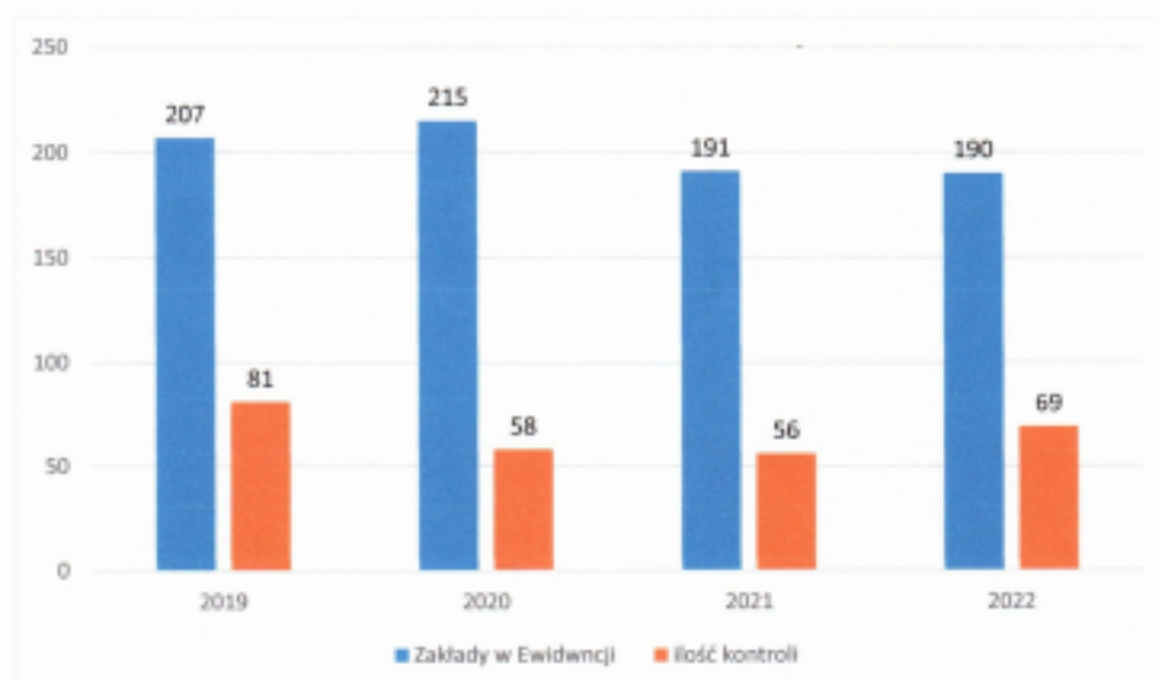
Przeprowadzono kontrolę w wyniku której nie stwierdzono śladów ścieków ponieważ pole było przykryte warstwą śniegu. Nie stwierdzono w pobliżu ujęcia wody w którym mogłoby dojść do skażenia wody. Powyższą interwencję przekazano do WIOŚ w Skierniewicach.

8. Interwencja z dnia 13.12.2022 roku dotycząca hodowli gołębi w piwnicy domu mieszkalnego w Rawie Mazowieckiej ul. Ogrodowa 21.

Interwencję według właściwości rzeczowej wniesionej do PPIS w Rawie Mazowieckiej przekazano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Rawie Mazowieckiej.

V. W DZIEDZINIE NADZORU SANITARNEGO NAD ZAKŁADAMI PRACY I ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIA CHOROÓB ZAWODOWYCH

Sekcja Higieny Środowiska w obszarze Higieny Pracy, zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w zakładach pracy. Ocenę warunków zdrowotnych środowiska pracy pracowników dokonano w oparciu o wyniki pomiarów i badań czynników szkodliwych, które występowały na stanowiskach pracy. Pomiary wykonywane były przez laboratoria posiadające stosowną akredytację.

Ryc. Ilość zakładów w ewidencji i prowadzonych w nich kontroli w latach 2019-2022.

W 2022 roku pod nadzorem Higieny Pracy znajdowało się 190 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 6564 pracowników. Większość obiektów 82 stanowiły zakłady zatrudniające powyżej 10 pracowników, 80 zakładów zatrudniało do 9 pracowników, 22 zakłady to większe obiekty, zatrudniające powyżej 50 pracowników (w tym 6 powyżej 250 osób). Przeprowadzono ogółem 69 kontroli sanitarnych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli w zakładach pracy i w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 11 decyzji administracyjnych, zawierających 23 nakazy w zakresie:

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy (stężenie pyłu, stężenie substancji chemicznych, natężenia hałasu),
- opracowania oceny ryzyka zawodowego
- obniżenia natężenia hałasu na stanowiskach pracy
- wycofania z obrotu produktu biobójczego nie figurującego w Wykazie Produktów Biobójczych Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych i nieposiadającego stosownego pozwolenia na obrót tym produktem biobójczym.

Zagrożenia występujące w środowisku pracy:

Hałas

Narażenie pracowników na wysoki poziom hałasu występuje m.in. w zakładach:

1. **ELSAM Sp. z o.o. Rawa Maz.** (regeneracja alternatorów) – przekroczenie norm hałasu wystąpiło na jednym stanowisku operatora linii produkcyjnej. Ze względu na specyficzny proces technologiczny oraz wykorzystywanie maszyn emitujących głośne dźwięki niemożliwym jest obniżenie poziomu hałasu. Pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu dopasowane do wielkości narażenia i objęci są właściwą profilaktyką medyczną.
2. **HERCO Sp. z o. o. Cielądz** (produkcja gwoździ) – ze względu na specyficzny proces technologiczny oraz wykorzystywanie maszyn emitujących głośne dźwięki niemożliwym jest obniżenie poziomu hałasu. Zakład ten jest obecnie w trakcie realizowania programu działań technicznych, mających na celu skuteczne zmniejszenie

poziomu hałasu polegających m.in. na odizolowaniu głośnych maszyn od pozostałej części hali produkcyjnej. Pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu dopasowane do wielkości narażenia i objęci są właściwą profilaktyką medyczną.

3. FOOD SERVICE Sp. z o. o. Zakłady Mięsne Rawa Maz. ul. Mszczonowska – przekroczenia norm hałasu występują w hali uboju brudnego na stanowisku ubojowca i wynikają z zastosowania specyficznych w tej branży maszyn, których wyciszenie okazało się niemożliwe. Narażeni na hałas pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu i są objęci właściwą profilaktyką medyczną.

4. METALBUD Spółka z o.o. Podlas, ul. Tomaszowska 90 - przekroczenia norm hałasu występują w hali produkcyjnej i wynika z zastosowania specyficznych w tej branży maszyn, których wyciszenie okazało się niemożliwe. Narażeni na hałas pracownicy mają zapewnione indywidualne ochronniki słuchu i są objęci właściwą profilaktyką medyczną. Została wprowadzona rotacja pracowników na narażonych stanowiskach oraz oznakowano i wydzielono strefy nadmiernego hałasu.

Zapylenie

Narażenie pracowników na zapylenie występuje m. in. w zakładzie **SIEVERT POLSKA**

Sp. z o.o. Rawa Maz. (dawny Quick - Mix) zajmującym się produkcją suchych zapraw betonowych, a także w **Młynie Zbożowym Kurzeszyn** i piekarniach. W 2022 roku **nie stwierdzono przekroczeń stężenia pyłów** w kontrolowanych zakładach pracy.

Czynniki chemiczne

Pracownicy narażeni są na czynniki chemiczne w procesach produkcyjnych, gdzie występują one jako surowce, produkty pośrednie i końcowe. Takie substancje chemiczne jak aceton, kwas solny, kwas siarkowy, wodorotlenek sodu stosowane są w następujących zakładach: **Galwin** (galwanizernia), **FAM Grupa Kapitałowa** (cynkownia), **Elsam** (regeneracja alternatorów), **Herco Sp. z o.o.** (oddział galwanizerni), **Metalbud, Polster Elektronika-Automatyka, pralnie chemiczne**. W 2022 r. pomiary stężeń tych czynników **nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych**.

Ponadto prowadzony był nadzór nad wykorzystaniem w działalności gospodarczej **prekursorów narkotyków kat. 2 i 3** (aceton, chlorowodór, kwas siarkowy, nadmanganian potasu), czyli substancji, które mogą być używane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych. Pod nadzorem znajduje się 11 zakładów stosujących prekursory narkotyków kategorii 2 i 3, są to m. in.: **Herco, Galwin, FAM Grupa Kapitałowa, Antares Sp. z o.o., Fabryka Mebli „RAWA”**.

Na bieżąco monitorowano wyniki pomiarów stężeń tych czynników chemicznych na stanowiskach pracy. **Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.**

Czynniki rakotwórcze

Narażenie na czynniki rakotwórcze występowało w 5 zakładach pracy:

1. **Galwin Rawa Maz.** (galwanizernia - bezwodnik kwasu chromowego),
2. **NZOZ Remedium,**
3. **NZOZ Gadent,**
4. **NZOZ Verbena,**
5. **AMG Centrum Medyczne (szpital)**

W zakładzie **Galwin** badania stężeń czynnika rakotwórczego **nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych.** W pozostałych w/w zakładach pracownicy są narażeni na **promieniowanie jonizujące** (obsługa aparatury rentgenowskiej) – nad którym nadzór prowadzi Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi.

Produkty biobójcze

W analizowanych okresie sprawozdawczym prowadzono kontrole pod kątem prawidłowego wprowadzania do obrotu produktów biobójczych (**Kozielski Dańków, RAW-POL Stefański spółka jawna**) oraz stosowania preparatów biobójczych do dezynfekcji (**NZOZ-y, przetwórnice, ubojnie**). W zakładzie Kozielski przeprowadzono kontrolę interwencyjną w związku z brakiem pozwolenia na obrót oraz wprowadzeniem do obrotu produktu nie posiadającego wymaganej etykiety, właściciela firmy ukarano mandatem karnym.

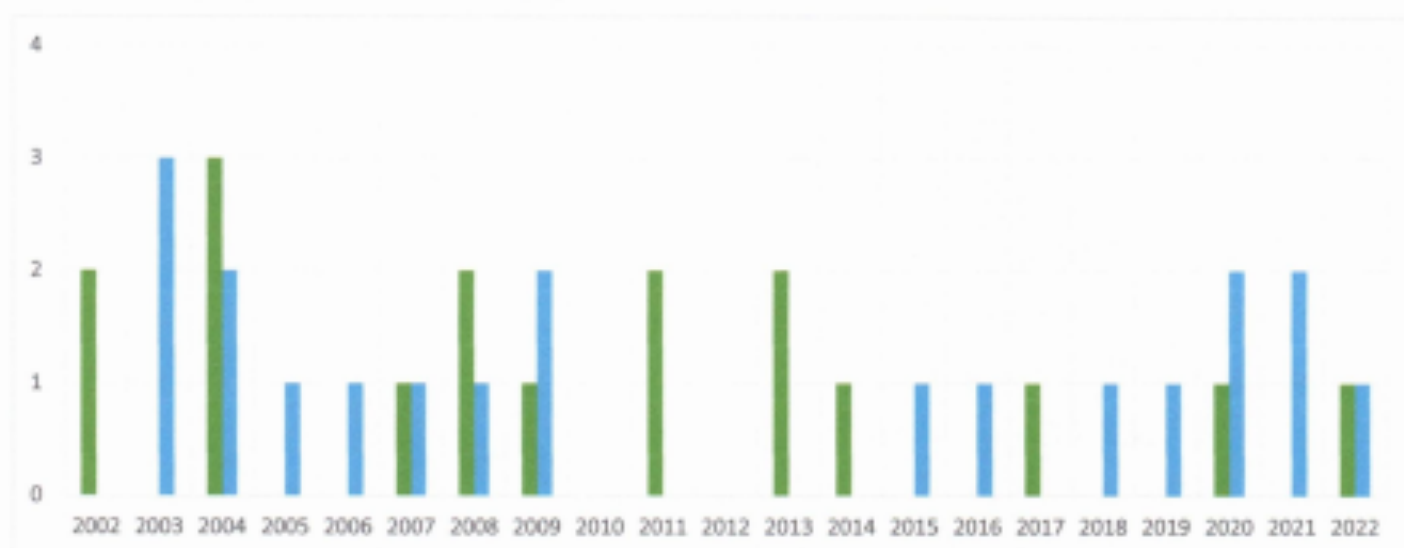
Choroby zawodowe

W roku 2022 przeprowadzono 2 wizytacje w celu sporządzenia kart oceny narażenia zawodowego dotyczących podejrzenia choroby zawodowej u pracowników.

W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych wydano:

- 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej (dot. **przewlekłego obturacyjnego zapalenia oskrzeli, poz.5**),
- 1 decyzje o braku stwierdzenia choroby zawodowej (dot. **przewlekłej choroby narządu głosu poz.15.2**)

Poniższy wykres obrazuje skalę zjawiska na przestrzeni 20 lat.

Ryc. Decyzje dotyczące chorób zawodowych w latach 2002-2022.

- ✓ Ponadto pion Higieny Pracy prowadzi działania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i nowymi substancjami psychotropowymi.

PPIS w Rawie Mazowieckiej ściśle współpracuje w tym zakresie z Komendą Miejską Policji oraz Szpitalem w Rawie Mazowieckiej. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii jednostki służby zdrowia zobowiązane są do przesyłania takich informacji.

W 2022 r. nie zgłoszono takich zdarzeń.

- ✓ Kontrolowano w zakładach pracy formę realizacji ustawy antynikotynowej. W większości zakładów obowiązuje zakaz palenia. W niewielu zakładach istnieją miejsca wyznaczone na terenie poza budynkiem, w nielicznych stworzone są przepisowe palarnie. Wszystkie kontrolowane obiekty miały oznaczenia zgodne

z przepisami (znak „zakazu” z symbolami papierosów tradycyjnego oraz elektronicznego).

- ✓ Przeprowadzono również kontrole w zakładach pracy pod kątem zabezpieczenia pracowników przed wirusem SARS-Co-2.

Główne tematy promocyjne w obszarze realizowanym w 2022 r. przez HP dotyczyły :

Działań antydopalaczowych – wspólnie z pionem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzono wykłady i prelekcje dla pracowników, rodziców i uczniów szkół gimnazjalnych i ponad-gimnazjalnych, przedstawiając problem dopalaczy i innych zagrożeń w aspekcie jednostki i społeczeństwa. Uczestnictwo w imprezach masowych („ Dni Rawy Mazowieckiej”) poprzez udostępnianie wiedzy zainteresowanym.

Podsumowanie

W nadzorowanych zakładach pracy stan techniczny i sanitarno-porządkowy ulega ciągłej poprawie w stosunku do lat ubiegłych. Najwięcej zagrożeń środowiskowych występuje w zakładach zajmujących się produkcją maszyn i urządzeń, obróbką elementów stalowych oraz wykorzystujących w swojej działalności czynniki chemiczne. Systematycznie prowadzone pomiary w środowisku pracy pozwalają stwierdzić, że warunki pracy pracowników są bezpieczne. Polepszone warunki lokalowe i środowiskowe pracownikom w następujących zakładach:

- „METALBUD Spółka z o.o. Podlas, ul. Tomaszowska 90 - nowe utwardzone miejsce do składowania odpadów;
- Herco Sp. z o.o. Cielądz 28 c, 96-214 Cielądz – nowe pomieszczenie socjalne dla pracowników;
- P.P.H.U HAFTRA Soszyce 14A, 96-200 Soszyce - nowe pomieszczenie socjalne oraz nowe miejsca pracy dla pracowników;
- Zakład Pogrzebowy Hades ul. Mickiewicza 15, 96-230 Biała Rawska –nowe pomieszczenie socjalne.

VI OCENA STANU SANITARNO-TECHNICZNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W 2022 r. sprawowano nadzór bieżący nad 43 stałymi placówkami oświatowo-wychowawczymi. Na terenie powiatu rawskiego działają:

- 2 żłobki,
- 5 przedszkoli publicznych,
- 4 przedszkola niepubliczne,
- 20 szkół podstawowych,
- 6 zespołów szkół, w tym:
  - Zespół Szkolno-Przedszkolny Trębaczewie – przedszkole, szkoła podstawowa
  - Zespół Szkół w Sadkowicach – przedszkole, szkoła podstawowa
  - Zespół Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej – technikum, szkoła branżowa
  - Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Reymonta w Rawie Mazowieckiej – technikum, liceum
  - Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej - technikum, szkoła branżowa
  - Zespół Placówek Specjalnych w Rawie Mazowieckiej – szkoła podstawowa, szkoła branżowa
- 2 licea ogólnokształcące,
- 1 Świetlica Środowiskowa,
- 1 Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- 1 Dom Dziecka,
- 1 Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich nadzorowano przygotowanie i przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży 19 turnusów zorganizowanych w Hotelu Tatar (ul. Katowicka 20D, 96-200 Rawa Mazowiecka), Świetlicy Środowiskowej (ul. Miła 2, 96-200 Rawa Mazowiecka) oraz Sadach Klemensa (Podskarbice Szlacheckie 1, 96-232 Regnów).

Z dniem 01.02.2022 r. został zamknięty Żłobek „Happy Kids” Urszula Nowak (ul. Tomaszowska 69 D, 96-200 Rawa Mazowiecka).

Przeprowadzono generalny remont w Szkole Podstawowej Nr 2 w Rawie Maz., Białej Rawskiej, Babsku, Regnowie, Starej Wojskiej, Liceum Ogólnokształcącym w Rawie Maz., Zespole Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Maz. oraz Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej.

1. **Szkoła Podstawowa Nr 2 w Rawie Mazowieckiej, ul. Miła 2, 96-200 Rawa Mazowiecka** – generalny remont w 4 latach lekcyjnych (wymiana podłogi, mebli, malowanie), wyremontowano nowe pomieszczenie wraz z łazienką, które przeznaczono na świetlicę, wyremontowano kuchnię wraz ze stołówką (malowanie).
2. **Szkoła Podstawowa w Białej Rawskiej, ul. Mickiewicza 22/24, 96-230 Biała Rawska** – generalny remont w 2 latach lekcyjnych (wymiana podłogi, mebli, malowanie).
3. **Szkoła Podstawowa w Babsku, ul. Lipowa 12, 96-200 Rawa Mazowiecka** – generalny remont łazienek uczniowskich (wymiana armatury, sanitariatów, oświetlenia, drzwi, malowanie), wyremontowano 1 pracownię, remont dachu na budynku szkoły.
4. **Szkoła Podstawowa w Regnowie, Regnów 95, 96-232 Regnów** – termomodernizacja całej szkoły wraz z wymianą okien w 6 latach lekcyjnych oraz sali gimnastycznej, wyremontowano główne wejście do szkoły wraz z położeniem kostki brukowej.

5. Szkoła Podstawowa w Starej Wojskiej, Stara Wojska 30B, 96-200 Rawa Mazowiecka, gmina Rawa Mazowiecka – generalny remont na korytarzu (wymiana oświetlenia, podłogi, malowanie)
6. Zespół Szkół Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej, ul. Zwolińskiego 46, 96-200 Rawa Mazowiecka – generalny remont gabinetu dyrektora, sekretariatu oraz księgowości (malowanie, nowe wylewki, podłogi i meble).
7. Liceum Ogólnokształcące, ul. Kościuszki 20, 96-200 Rawa Mazowiecka – wymiana okien w 1 sali lekcyjnej
8. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej, ul. Kolejowa 9, 96-230 Biała Rawska – wymiana okien w 1 sali lekcyjnej, remont łazienki dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych, generalny remont sali gimnastycznej (wymiana oświetlenia, malowanie).

W 2022 roku wystawiono **2 decyzje administracyjne**:

1. Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Kościuszki 19, 96-200 Rawa Mazowiecka – zły stan techniczny nawierzchni boiska do koszykówki, pęknięcia z widocznymi ubytkami w strukturze nawierzchni.
2. Zespół Szkół Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej, ul. Zwolińskiego 46, 96-200 Rawa Mazowiecka.

Nie stwierdzono placówek oświatowo-wychowawczych działających w budynkach nieprzystosowanych. Nie stwierdzono placówek w złym stanie higieniczno-sanitarnym lub wymagających kapitalnego remontu. Wszystkie dzieci w przedszkolach i uczniowie z placówek oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu rawskiego korzystają z ciepłej wody. Nie stwierdzono niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej.

Ponadto przeprowadzono ocenę obciążenia plecakami uczniów w **5** szkołach podstawowych oraz w **1** zespole szkół. Łącznie objęto oceną 650 uczniów.

- 328 uczniów / 50,5 % (waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia),
- 253 uczniów / 39 % (waga tornistra szkolnego w zakresie 10-15% masy ciała ucznia),
- 69 uczniów / 10,5 % (waga tornistra szkolnego >15% masy ciała ucznia).

VII. Działalność Oświatowo- Zdrowotna

Główne kierunki działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikały

z celów Narodowego Programu Zdrowia, zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności.

W roku 2022 roku realizowano następujące programy i akcje prozdrowotne :

1. Redukcja zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz narażenia na bierne palenie

A. Czyste Powietrze Wokół Nas

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej. Celem programu jest zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program zawiera wiele cennych informacji jak radzić sobie w przypadku dużego smogu. Kształtowanie postawy prozdrowotnej jest niezmiernie ważne, edukacje warto zacząć już od najmłodszych lat. Dlatego program dedykowany jest dla przedszkolaków.

Liczba placówek, które realizowały program – 11 . Liczba dzieci objętych programem – 677.

Działania:

- dzieci kształtowały postawy prozdrowotne, zwłaszcza w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi;
- uczenie szacunku do otaczającego środowiska;
- zwiększenie wrażliwości podopiecznych na szkodliwość dymu papierosowego oraz na miejsca, w których mogą być narażane na dym;
- zwiększenie wiedzy na temat skutków palenia papierosów;
- umożliwienie dzieciom zaangażowania zmysłów i różnych form aktywności w procesie nabywania informacji oraz kształtowania umiejętności;

- dzieci bardzo chętnie uczestniczyły we wszystkich proponowanych zajęciach, zabawy inspirowały do działań, których efektem były różnorodne prace plastyczne, podsumowując należy stwierdzić, że wiedza, którą posiadły dzieci będzie przydatna w życiu codziennym;
- program dostosowany do wieku i potrzeb dzieci;
- prace plastyczne wykonane podczas zajęć dydaktycznych i zabaw plastycznych, zostały zaprezentowane na wystawie w salach przedszkolnych i na korytarzu placówki. Przygotowane prace świadczyły o wysokim poziomie wiedzy dzieci, ich wrażliwości oraz zaangażowaniu w realizację poszczególnych cykli projektu.
- w ramach realizacji projektu zorganizowane zostały także dla rodziców prelekcje oraz spotkanie z lekarzem pulmonologiem na temat szkodliwości palenia papierosów;
- zorganizowane zostały również warsztaty plastyczne dla dzieci z rodzicami w celu integracji rodzin oraz współpracy i poszerzenia ich wiedzy na temat budowy, funkcji i chorób płuc wynikające z oddychania w miejscach zadymionych, np. dymem tytoniowym;
- dzieci śpiewały piosenki, skandowały hasła o tematyce antytytoniowej oraz swoją postawą zachęcały dorosłych do badań profilaktycznych, dbania o zdrowie i zerwania z nałogiem;
- dzieci podczas trwania zajęć usystematyzowały swoją wiedzę na temat szkodliwości palenia papierosów i wiedzę w jaki sposób się zachować, gdy w ich obecności ktoś zapali papierosa;
- podczas wycieczki dzieci obserwowały miejsca, z których wydobywa się dym;
- po przeprowadzonych zajęciach w poszczególnych grupach można wywnioskować, że palących rodziców jest bardzo niewiele a jeżeli palą, to z rozmowy z dziećmi wynika iż rodzice wychodzą z pomieszczeń.

B. Bieg po zdrowie

Program edukacji antytytoniowej. Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia tytoniu. Program realizowany jest w czwartych klasach szkoły podstawowej. Liczba placówek objętych programem – 5. Liczba uczestników programu – 402.

Działania:

- poprowadzono zajęcia zgodnie ze scenariuszem zawartym w poradniku szkolnego koordynatora programu;
- pracownik PSSE w Rawie Mazowieckiej (OZiPZ) poprowadził spotkania/pogadanki z młodzieżą w 4 klasach w Szkole Podstawowej Nr 1 w Rawie Mazowieckiej.

2. Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych

A. ARS, czyli jak dbać o miłość? – program edukacyjny dla młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Program realizowany jest w 4 szkołach ponadpodstawowych. Liczba uczniów uczestniczących w programie – 240.

Działania:

- pracownik PSSE w Rawie Mazowieckiej (OZiPZ) poprowadził spotkania/pogadanki z młodzieżą w 2 klasach w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Władysława Reymonta w Rawie Mazowieckiej oraz w 2 klasach w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej.

B. Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie – program edukacyjny dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Program realizowany był w 10 szkołach. Liczba uczniów uczestniczących w programie – 1129.

Działania :

- pracownik PSSE w Rawie Mazowieckiej (OZiPZ) poprowadził spotkania/pogadanki z młodzieżą w VII klasie w Szkole Podstawowej Nr 1 w Rawie Mazowieckiej.

C. Wybierz Życie – Pierwszy Krok – program edukacyjny skierowany dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, a także ich rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej

w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) i raka szyjki macicy.

Program realizowany jest w 3 szkołach ponadpodstawowych. Liczba uczniów uczestniczących w programie – 159

Działania :

- przekazano materiały edukacyjne oraz plakaty.

3. Profilaktyka czerniaka skóry i zachorowań na Wirusowe Zapalenie Wątroby

A. Podstępne WZW – program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Realizowany jest w dwóch szkołach ponadpodstawowych. Programem objęto 109 uczniów.

Działania:

- przekazano materiały edukacyjne oraz plakaty.

B. Znamię! Znam je? – program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Realizowany jest w 4 szkołach ponadpodstawowych. Programem objęto 209 uczniów.

Działania:

- przekazano materiały edukacyjne oraz plakaty;
- przekazano materiały dostępne na stronie fundacji „Gwiazda Nadziei”.

4. Zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych i zdrowego stylu życia.

A. Skąd się biorą produkty ekologiczne – program edukacyjny skierowany do przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia.

Program realizowany był w 5 przedszkolach. Programem objęto 546 osób.

Działania:

- dużo ciekawych zagadnień wpływających na zwiększenie świadomości i wiedzy z zakresu ekologicznych produktów i ich roli w rozwoju zdrowotnym dzieci;
- budowanie prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych;
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów zdrowych, promowanie zdrowego trybu życia;
- utrwalenie prawidłowych nawyków żywieniowych;
- poznanie czym jest aktywność fizyczna;
- dzieci zrozumiały co to jest ekologia i ekologiczny produkt;
- zdobyły wiedzę na temat ekologicznego rolnictwa;
- nastąpiła integracja rodzic-dziecko-nauczyciel;
- dzieci poznały piramidę zdrowego żywienia;
- utrwaliły etapy poprawnego mycia rąk;
- zwiększenie świadomości rodziców na temat żywienia dzieci.

B. Trzymaj formę

Program edukacji mający na celu trwale kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

Program realizowany jest w klasach V-VIII szkoły podstawowej. Liczba placówek objętych programem – 15. Liczba uczestników programu – 1599 uczniów.

Działania/Projekty realizowane w szkołach:

Lp.	rodzaj projektu	tytuł	cel
1.	Innowacja	„Jemy mądrze”	Kształtowanie pozytywnych nawyków racjonalnego odżywiania
2.	Aktywność fizyczna	„Sportowa przerwa”	Zwiększenie aktywności
3.	Organizacja eventu	„Dzień sportu”	Rywalizacja, zwiększenie aktywności fizycznej
4.	Aktywność fizyczna	Aktywna przerwa	Ćwiczenia gimnastyczne na boisku szkolnym w czasie przerwy
5.	Zbilansowana dieta	„Dzień zdrowego śniadania”	Przygotowanie zdrowych kanapek
6.	Aktywność fizyczna	„Bieg wiosny”	Bieg we własnym tempie na odcinku 1,78 km
7.	Aktywność fizyczna	Aktywne i zdrowe ferie	Bezpieczne i aktywne ferie
8.	Aktywność fizyczna	ISF K. Zuchory	Znaczenie dodatku E do żywności
9.	Konkurs	„Zdrowo jem”	Znajomość zasad prawidłowego żywienia
10.	Konkurs	„Jedz zdrowo”	Uświadomienie uczniom prawidłowego doboru produktów, które powinny znaleźć się w codziennej zbilansowanej diecie
11.	Badawczy	Poznajemy problemy współczesnego świata	Uczniowie poznają przyczyny i skutki wyzwań zdrowotnych: głód, uzależnienia, choroby cywilizacyjne, nadwaga i otyłość, choroby psychologiczne (anoreksja, bulimia)
12.	Spoleczny	Piknik rodzinny	Nauka aktywnego spędzania czasu w gronie rodzinnym
13.	Lekcja otwarta	„Przez żołądek do...zdrowia”	Kształtowanie prozdrowotnych nawyków żywieniowych, kształtowanie świadomości konsumenckiej
14.	Lekcja otwarta	„Wszystko wiem! Zdrowo jem!”	Zapoznanie się z zasadami zdrowego odżywiania, sposoby urozmaicenia 2 śniadania, wprowadzanie większej ilości owoców i warzyw
15.	Uroczystość szkolna o charakterze integracyjnym i prozdrowotnym	Dzień rodziny	Kształtowanie prozdrowotnych nawyków żywieniowych, propagowanie aktywności fizycznej

16.	Zajęcia dodatkowe	Kółko biologiczne	Promowanie zdrowego odżywiania, poznanie sposobu wykonania samodzielnie lemoniady z aloesu
17.	Zajęcia obowiązkowe	Sprawdź co jesz	Kształtowanie świadomości konsumenckiej, przygotowanie zdrowego posiłku, poznanie przygotowanie tortilli pełnej witamin
18.	Edukacyjny	„Witaminki, witaminki”	Poznanie specyfiki, historii i roli witamin w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu
19.	Społeczny	„Dzień sportu szkolnego”	Upowszechnienie zdrowych nawyków
20.	Badawczy	„Zdrowe drugie śniadanie”	Wyrobienie nawyku spożywania zdrowego drugiego śniadania
21.	Prozdrowotny	„Moje zdrowie”	Rozwinięcie świadomości własnego ciała, prawidłowych nawyków żywieniowych oraz konieczności aktywności fizycznej, nauka improwizacji, podejmowania decyzji, efektywnej komunikacji, zarządzanie zasobami
22.	Edukacyjny	Dzień zdrowia pod hasłem „Nasza planeta, nasze zdrowie”	Uświadomienie uczniom jakim zagrożeniem jest kryzys klimatyczny
23.	Społeczny	Światowy Dzień Świadomości Autyzmu	Zwiększenie świadomości na temat autyzmu oraz zwrócenie uwagi na więcej empatii i tolerancji
24.	Zdrowotny	Konkurs na najciekawsza maseczkę (prezentacja o szczepieniach ochronnych)	Zapoznanie z harmonogramem szczepień, uświadomienie uczniów o tym, że szczepionki chronią nas przed niebezpiecznymi chorobami, zachęcenie do utrzymania reżimu sanitarnego
25.	Edukacyjno- zdrowotny dla klas VII-VIII	Konkurs wiedzy o AIDS „Żyj bez ryzyka”	Podniesienie poziomu wiedzy o HIV/AIDS, kształtowanie zachowań sprzyjających unikaniu zakażeń, kształtowanie postawy akceptacji wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS
26.	Kulinarny	„Śniadanie daje moc”	Propagowanie zdrowego stylu życia, integracja zespołu
27.	Edukacyjny	„Piramida zdrowego żywienia i aktywność fizyczna”	Przygotowanie i przeprowadzenia działań edukacyjnych
28.	Edukacyjny	Jedz zdrowo i kolorowo	Uświadomienie uczniów z zakresu zdrowego odżywiania, zapoznanie z piramidą żywieniową
29.	Integracyjny	Dzień Rodziny	Zachęcanie do aktywnego spędzania wolnego czasu i zdrowego stylu życia

5. Program Bezpieczne Wakacje

Celem programu było zmniejszenie liczby zachorowań, zakażeń i wypadków dzieci i młodzieży w okresie wakacji.

Działania :

- 9 pogadanek na temat bezpiecznych wakacji podczas obozów oraz półkolonii;
- stoisko podczas imprezy nad rawskim zalewem – Akcja „Bezpieczne Wakacje” poprowadzone razem z WOPR, Policją i Strażą Pożarną (25.06.2022 r.);
- 3 audycje radiowe;
- rozmowy na obozach i półkoloniach na temat bezpiecznego spędzania czasu podczas wakacji: na słońcu, w upale, w wodzie, ma świeżym powietrzu, w lesie i na talerzu. Jak chronić się przed zagrożeniami;
- audycja radiowa na temat bezpiecznego zbierania grzybów. Jakie grzyby jadalne najczęściej mylimy z trującymi? O możliwości otrzymania atestu od klasyfikatora grzybów;
- audycja radiowa na temat bezpiecznych wakacji, o profilaktyce i chorobach odkleszczowych. Jak się chronić przed kleszczami i co nam grozi? Czerniak – ABCDE czerniaka. Jak przetrwać upały i bezpiecznie korzystać z uroków lata?;
- rozmowa z dziećmi nad zalewem na temat bezpiecznych wakacji, konkursy i malowanie rysunków podczas akcji z WOPR.

6. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS

Zorganizowano powiatowy konkurs z wiedzy o HIV/AIDS pt.: „Razem przeciw AIDS”, w którym udział wzięły cztery szkoły ponadpodstawowe.

Zorganizowano spotkanie w Miejskim Domu Kultury w Rawie Mazowieckiej dla uczniów ze szkół ponadpodstawowych z powiatu rawskiego z Panem Romanem Latoszyńskim – certyfikowanym edukatorem, konsultantem ds. HIV i AIDS z Krajowego Centrum ds. AIDS w Warszawie. Poruszona została ważna tematyka dotycząca HIV/AIDS, innych chorób przenoszonych drogą płciową oraz ryzykownych zachowań zdrowotnych.

Podczas spotkania wręczono nagrody laureatom konkurs z wiedzy o HIV/AIDS pt.: „Razem przeciw AIDS”.

Sponsorem nagród rzeczowych w konkursie było Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej.

7. Działania związane z profilaktyką zakażeń wirusem SARS- CoV -2 i zachorowań na Covid -19 :

Główne działania odbyły się na początku roku 2022. Polegały na kampanii informacyjnej dot. zakażeń SARS CoV-2 zarówno na stronie internetowej PSSE Rawy Mazowieckiej jak i stronie PSSE Rawy Mazowieckiej na platformie Facebook.

Przeprowadzono spotkania/pogadanki z młodzieżą w 3 klasach w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Skłodowskiej Curie w Rawie Mazowieckiej oraz spotkanie w Starostwie Powiatowym w Rawie Mazowieckiej dla członków Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków.

8. Światowy Dzień Zdrowia

WHO wskazuje największe zagrożenia dla świata jakimi jest obecnie pandemia koronawirusa, zanieczyszczenie środowiska oraz szerzące się choroby, takie jak rak, astma czy choroby serca – i ze względu na te czynniki Światowy Dzień Zdrowia 2022 skupia globalną uwagę na pilne działania niezbędne do utrzymania zdrowia ludzi i planety.

Działania:

- przeprowadzono spotkania/pogadanki z młodzieżą w 3 klasach w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej;
- audycja radiowa w Radio Victoria.

9. Kampania informacyjno – promocyjnej dot. szczepień przeciw Covid-19 z okazji Europejskiego Tygodnia Szczepień

Z powodu obecnej sytuacji społecznej i związanej z nią zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego przeprowadzono w terminie 19.04.2022-02.05.2022 r. kampanię informacyjno-promocyjną dla mieszkańców województwa łódzkiego (a dokładniej powiatu rawskiego) oraz licznie przybyłej grypy uchodźców z Ukrainy.

Działania:

- kampania na Facebooku
- ulotka/broszura o COVID-19 (PL/UA) została rozesłana na adresy mailowe do miejsc, w których przebywają uchodźcy z Ukrainy z prośbą o powieszenie tej informacji w widocznym miejscu
- informacja o Europejskim Tygodniu Szczepień została umieszczona na stronie
- slajd o szczepieniach i COVID-19 wyświetlany na monitorze w przychodni „VERBENA” i Aptece „VERBENA”
- wywieszenie zalaminowanej ulotki dot. COVID-19 w każdym autobusie komunikacji miejskiej
- ulotka/broszura o szczepieniach została rozesłana na adresy mailowe do przychodni w powiecie rawskim z prośbą o umieszczenie jej w widocznym miejscu
- pozostawienie ulotek o szczepieniach w języku polskim i ukraińskim w urzędzie
- akcja promocyjna szczepienia na terenie miasta Rawa Mazowiecka/rozdawanie ulotek

10. Profilaktyka palenia tytoniu: Światowy Dzień Bez Tytoniu oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia

Działania:

- konkurs plastyczny na szczeblu powiatowym oraz wystawa prac na Dniach Rawy (sponsorem nagród rzeczowych był Burmistrz Miasta Rawa Mazowiecka – Pan Piotr Irla);
- stoisko informacyjno-edukacyjne na Dniach Rawy;
- pogadanki / wykłady dla 4 klas w Szkole Podstawowej Nr 1 w Rawie Mazowieckiej o negatywnych skutkach palenia papierosów oraz e-papierosów (pokazanie młodzieży papierosa oraz słoika z petami, przygotowanie prezentacji multimedialnej);

- pogadanki/ wykłady dla uczniów liceum Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej na temat szkodliwości palenia papierosów, e-papierosów oraz dopalaczy;
- pogadanki / wykłady w Szkole Podstawowej w Pachach oraz Chodnowie.

11. Prawidłowe odżywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych

Działania:

- odbyło się spotkanie z młodzieżą w Szkole Podstawowej Nr 4 dotyczące prawidłowego odżywiania. Liczenie współczynnika BMI. Przekazano informacje jak powinna wyglądać prawidłowa i zbilansowana dieta. Przedstawiono zalecenia.

Europejska Kampania Wybieraj Bezpieczną Żywność EFSA

Celem kampanii jest stałe budowanie świadomości społecznej, jak ważną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności i zdrowia konsumentów odgrywa nauka. Ma również na uwadze zachęcenie konsumentów do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Unijny zasięg kampanii umożliwia konsumentowi łatwy dostęp do praktycznych informacji przydatnych podczas kupowania i spożywania żywności. Tegoroczna odsłona kampanii podejmuje tematykę związaną z suplementami diety, higieną żywności, w tym chorób przenoszonych drogą pokarmową oraz ze znakowaniem żywności, uwzględniając alergeny.

Działania:

- slajd wyświetlany na ekranie w aptece i przychodni Verbena,
- pogadanka w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Rawie Maz.,
- rozdawanie ulotek mieszkańcom Rawy Maz.,
- publikacja postów na Facebooku.

12. Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych

Celem inicjatywy jest przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych oraz uświadomienie jak ważna jest

profilaktyka w walce z chorobami zakaźnymi. Formuła kampanii edukacyjno-informacyjnej pozwoliła uwzględnić pomysły i atrakcyjne inicjatywy uczniów, samorządu uczniowskiego, rady rodziców, które zostały przygotowane we współpracy z nauczycielami. Do wspólnych działań szkoły zaprosiły przedstawiciele lokalnej społeczności, w tym z placówek ochrony zdrowia (lekarz, ratownik medyczny) oraz stacji sanitarno-epidemiologicznej.

Działania:

- przeprowadzono spotkania/pogadanki z młodzieżą w 5 szkołach podstawowych w powiecie rawskim: Babsku, Starej Wsi, Lesiewie, Sierzchowach oraz Szkole Podstawowej Nr 2 w Rawie Mazowieckiej;
- przeprowadzono spotkania/wykłady z rodzicami podczas rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023 w 2 szkołach podstawowych w Białej Rawskiej oraz Szkole Podstawowej Nr 1 w Rawie Mazowieckiej;

13. Profilaktyka wad postawy wśród dzieci i młodzieży

Akcja ważenia plecaków została bardzo szeroko skomentowana zarówno w prasie jak i w radiu. Konsekwencje noszenia zbyt ciężkiego w stosunku do masy ciała tornistra są bardzo duże: schorzenia kręgosłupa, nieprawidłowo funkcjonujący układ oddechowy i krążenia. Jest to temat, który bardzo interesuje rodziców. Aby zapobiegać dysfunkcjom układu ruchu – oprócz prawidłowo dobranego i spakowanego tornistra

– należy zapewnić uczniom odpowiednią aktywność fizyczną, a także właściwe stanowisko do nauki. Zarówno w szkole, jak i w domu ważne jest wyrobienie zdrowych i odpowiednich nawyków umożliwiających zachowanie symetrii ciała przy wykonywaniu czynności ruchowych i statycznych, np. przy oglądaniu telewizji, pracy z komputerem lub odrabianiu lekcji.

Działania:

- audycja radiowa Poranny Gość Radia Victoria
- audycja radiowa Kobieta w Eterze – Radio Victoria
- prasa: Głos Rawy Mazowieckiej i Okolicy.

14. Działalność edukacyjna w zakresie zbierania grzybów

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rawie Mazowieckiej prowadziła poradnictwo w zakresie określania przynależności gatunkowej – wystawiono łącznie **90 atestów** potwierdzających przynależność gatunkową grzybów przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Porady (dyżury) w ww. zakresie prowadzone były codziennie od września do końca października w godzinach od 9.00 do 13.00 w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej oraz we wtorki i piątki na terenie placu handlowego RAWIAK w godzinach od 7.30 do 9.00.

Działania:

- pogadanki (11 pogadanek podczas realizacji programu „Bezpieczne Wakacje”);
- przekaz elektroniczny poprzez media społecznościowe (Facebook);
- stronę internetową Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej;
- audycje radiowe w Radiu Victoria (zasięg na 3 województwa: łódzkie, mazowieckie, kujawsko pomorskie, nadajniki w Kutnie, Łowiczu, Skierniewicach, Rawie Mazowieckiej, Mszczonowie) na temat zasad bezpiecznego grzybobrania. Zwrócono uwagę słuchaczy na to, aby nie spożywali grzybów surowych, starych i przejrzałych (mogą powodować nieswoiste zatrucie pokarmowe), zbyt młodych owocników (to one są najczęstszą przyczyną tragicznych pomyłek). Poinformowano o możliwości zweryfikowania przynależności gatunkowej grzybów w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej przez klasyfikatorów grzybów oraz możliwości uzyskania atestu na grzyby świeże;
- informacje dotyczące grzybów i ich zbierania są przygotowywane i umieszczane na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej oraz na stronach Facebook;
- inną formą działań prowadzonych w obszarze grzybów jest wystawa grzybów w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej oraz możliwość skorzystania na miejscu z atlasu grzybów.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi określanych podczas odbioru obiektów do użytkowania oraz podczas opiniowania dokumentacji nowych i modernizowanych obiektów.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy:

- uzgadnianie planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy do planów zagospodarowania przestrzennego,
- zgłaszanie wniosków do planów, na etapie zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć w ramach decyzji środowiskowej, zgodnie z Prawem ochrony środowiska oraz Ustawą o udostępnianiu informacji środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii dotyczących zapytania o potrzebę sporządzania raportu oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia przed uzyskaniem pozwolenia na budowę,
- wydawanie opinii dotyczących zamierzonych inwestycji na etapie projektowania,
- wydawanie opinii dotyczących zrealizowanych inwestycji rolniczych, w gospodarstwach rolnych które skorzystały z funduszy unijnych, w ramach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- dokonywanie kontroli związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

W związku z powyższym niniejsza ocena zawiera skrócony opis spraw, którymi zajmował się dział zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku 2022.

1. Dla inwestycji należących do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu może być wymagane, uzgodniono warunki realizacji w 4 przypadkach.

Opinie dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- rozbudowa instalacji do przetwarzania odpadów zielonych (bioodpadów) i odpadów ulegających biodegradacji oraz przebudowa punktu zbierania odpadów na terenie Zakładu ZGO Pukinin w miejscowości Pukinin 140, gmina Rawa Mazowiecka,
- rozbudowa instalacji stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji wraz ze zbieraniem odpadów oraz recyklingiem, odzyskiem odpadów w hali recyklingowo-magazynowej polegającej wybudowaniu nowej hali namiotowej na części samochodowe o pow. ok. 800 m² oraz zmianie usytuowania i powiększenie powierzchni miejsc na regały, na których będą składowane auta z demontażu do ok. 5044m² oraz wykonanie nowych utwardzeń o powierzchni ok. 2027 m² na działce nr ewid. 614/3 w miejscowości Wałowice gm. Rawa Mazowiecka,
- modernizacja i rozbudowa Zakładu ZGO Pukinin w zakresie sortowni odpadów zmieszanych oraz pochodzącej z selektywnej zbiórki a także kompostowni odpadów w miejscowości Pukinin, gmina Rawa Mazowiecka,
- budowa kompostowni odpadów na terenie działek nr 780/1, 780/2, obręb Konopnica, gm. Rawa Mazowiecka.

2. Wydano **20 opinii**, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w których odstąpiono od potrzeby przeprowadzania tej oceny.

Opinie dotyczyły przedsięwzięć takich jak:

- przebudowa i remont obiektów mostowych: kanał młyński i most na rzece Rawce obręb Kurzeszyn
- budowa farmy fotowoltaicznej „Komorów” o mocy do 10,0 MW zlokalizowanej na działkach nr 82, 83/1, 83/2, 84, 85, 86 w obrębie i miejscowości Komorów, gm. Cielądz,
- poprawa dostępności komunikacyjnej dla strefy przemysłowej „Mszczonowska” w Rawie Maz.,
- rozbudowa firmy Handlowo-Usługowej TABO Kuzimski Sp. z o.o. Sp. k. o halę produkcyjną do produkcji elementów stalowych z zapleczem socjalno-biurowym na działkach o numerach ewid. 6/2, 6/12, 6/18 obręb 5 przy ul. Opoczyńskiej w Rawie Mazowieckiej,
- przebudowa drogi w m. Gogolin Etap II,
- przebudowa zakładu Food Service w Rawie Mazowieckiej ;
- - przebudowa drogi powiatowej nr 4104E Biała Rawska – Babusk od km 1+700 do km 2+760 i od km 2+792,15 do km 5+530 ;
- rozbudowa i przebudowa istniejących obiektów podczyszczalni na terenie zakładu Austria Juice Poland Sp. z o.o. w Białej Rawskiej,
- budowa farmy fotowoltaicznej „Lutkówka III”, na terenie działki nr ewid. 28 w miejscowości Lutkówka o mocy do 1,0 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- rozbudowa i przebudowa istniejącego zakładu produkcji gwoździ HERCO Sp.z o.o. w Cielądz, gm. Cielądz,
- przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Stary Kurzeszyn, gm. Rawa Mazowiecka
- budowa mieszalni pasz wraz z częścią magazynową i towarzyszącą infrastrukturą techniczną na działkach nr ewid. 46 i 47 obręb Dziurdzioly, gm. Rawa Mazowiecka,

- budowa farmy fotowoltaicznej „Rawa Mazowiecka 2” o mocy do 3 MW na działkach o numerach ewidencyjnych 324/4, 325/4, 326/1 obręb 1 miasta Rawa Mazowiecka,
- przebudowa drogi gminnej nr 113006E w miejscowości Białogórne na nieruchomości obejmującej działki oznaczone w ewidencji gruntów nr 111, 205 obręb Białogórne, gm. Biała Rawska,
- instalacja urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych z istniejącej studni nr 2 wchodzącej w skład ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych zlokalizowanego na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami ZGO AQUARIUM Sp. z o.o. w Pukaninie, gm. Rawa Mazowiecka,
- montaż naziemnego zbiornika na olej napędowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na terenie działki nr ewid. 166/9 położonej w miejscowości Cielądz, gm. Cielądz
- przebudowa drogi Nowe Szwejkki – Rzymie Etap III, gm. Sadkowice
- przebudowa drogi w m. Olszowa Wola, gm. Sadkowice
- przebudowa drogi w m. Pilawy, gm. Sadkowice.

3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rawie Mazowieckiej w 2022 r. w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącej uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydał **10 opinii**.

Ponadto zajął 4 stanowiska dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wydał 8 opinii dotyczących projektów planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

4. W 2022r. w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano **10 opinii**, dotyczących dokumentacji projektowych.
5. W zakresie kompetencji przeprowadzono **38 kontroli**, w tym w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wynikających z art. 56 Ustawy prawo budowlane – **18 kontroli**.

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia, pod kątem zgodności z dokumentacją projektową, pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych, sprawdzane było również czy zastosowane materiały budowlane wykończeniowe posiadają właściwe dla danego rodzaju pomieszczeń atesty higieniczne.

Do użytkowania dopuszczono, m.in: takie obiekty jak:

- Budynek mieszkalny wielorodzinny, ul. Konstytucji 3-go Maja 1 w Rawie Mazowieckiej /dz. nr ewid. 452/2/,
- Rozbudowa i przebudowa budynku sortowniczo-przechowalniczego z zapleczem socjalnym i infrastrukturą przy ul. Kolejowej 35 w Białej Rawskiej,
- Budowa stacji demontażu pojazdów wraz z infrastrukturą zewnętrzną w miejscowości Wałowice
- gm. Rawa Mazowiecka, dz. nr ewid. 614/3 obręb Wałowice,
- Rozbudowa istniejącego Zakładu Mięsnego o budynek ubojni bydła wraz z rozbiorem mięsa wołowego i infrastrukturą towarzyszącą,
- Budynek handlowo-usługowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Rawie Mazowieckiej,
ul. Zamkowa Wola 35A,
- Rozbudowa z przebudową budynku usługowego przy ul. Solidarności 19 w Rawie Mazowieckiej,
- Budowa dwóch budynków handlowo-usługowych wraz z parkingiem, pylonem i niezbędną infrastrukturą przy ul. Targowej w Rawie Mazowieckiej,
- Budowa budynków na cele przetwórstwa rolniczego wraz ze zbiornikiem retencyjnym, rurociągami technologicznymi i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Opoczyńskiej 12 w Rawie Mazowieckiej,
- Rozbudowa z przebudową zespołu produkcyjno-magazynowego z zapleczem socjalnym oraz z instalacjami wewnętrznymi, rozbiórką fundamentów pod zbiornik gazów ciekłych, budowę zewnętrznej wiaty składowej, budowę wiaty

na odpady, rozbudowę zewnętrznych doziemnych instalacji wewnętrzzakładowych: kanalizacji deszczowej, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetycznej, wodociągowej i gazowej wraz ze zmianą sposobu użytkowania polegającą na prowadzeniu działalności zakładu wytwarzającego kable optyczne na działkach o nr ewid. 6/16 i 6/20 w obrębie ewid. Nr 0005 miasta Rawa Mazowiecka,

- Budowa zakładu produkcyjnego MTB w tym przebudowa części istniejącego obiektu na potrzeby magazynu i zaplecza socjalno-biurowego wraz z infrastrukturą techniczną i drogową oraz jego rozbudowa o hale produkcyjną z wieżą technologiczną i silosami, budowa zbiornika sprężonego powietrza, budynku portierni, nawierzchni utwardzonych, studni chłonnych, zbiornika bezodpływowego na nieczystości ciekłe i zjazdu indywidualnego z drogi wewnętrznej na działce nr 68 obr. Nr 35 Nowy Trębaczew gm. Sadkowiec,
- Budowa budynku usługowego na działkach nr ewid. 312/5 i 312/6 obr. 004 w Rawie Mazowieckiej,
- Modernizacja hali sportowej „TATAR” na działce nr ewid. 318/13 obr. 0008 w Rawie Mazowieckiej,
- Budowa budynku usługowego na działkach nr ewid. 312/5 i 312/6 obr. 004 w Rawie Mazowieckiej,
- Budowa pawilonu handlowego na działce nr ewid. 600/1 obr. 3 w Białej Rawskiej,
- przebudowa budynku gospodarczego ze zmianą użytkowania na usługowy na działce nr 534/4 obr. Chrusty

W ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w miarę możliwości eliminuje się nieprawidłowości, które mogą mieć niekorzystny wpływ oraz stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi na różnych etapach inwestycyjnych.